

MASARYKOVA UNIVERZITA

Fakulta sportovních studií

Katedra společenských věd a managementu sportu

Doping jako morální problém – odpovědnost managementu

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce:

PhDr. Mgr. Vratislav Moudr, Ph.D.

Vypracovala:

Bc. Lenka Jarošová

Brno 2017

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně na základě literatury a pramenů uvedených v seznamu použité literatury.

V Brně dne 13.12.2017

.....
Lenka Jarošová

Poděkování:

Děkuji PhDr. Mgr. Vratislavu Moudrovi, Ph.D. za cenné připomínky, odborné rady i kritiku, kterými přispěl k vypracování diplomové práce.

Bibliografická identifikace

Jméno a příjmení autora: Bc. Lenka Jarošová

Název diplomové práce: Doping jako morální problém – odpovědnost managementu

Pracoviště: Katedra společenských věd a managementu sportu

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Mgr. Vratislav Moudr, Ph.D.

Rok odevzdání závěrečné práce: 2017

Anotace:

Tato diplomová práce je zaměřena na problematiku dopingu ve sportu. Cílem práce je na konkrétním dopingovém případě poukázat na fakt, že i management můžeme chápat jako subjekt morálky, který nese odpovědnost za výskyt dopingu ve sportu. V práci to bude dokázáno na vybraném dopingovém případě, a to vzniklé afěře ohledně ruského dopingu.

Klíčová slova:

Doping, morální problém, management, sport, ruský doping

Bibliographical identification

Autor's first name and surname: Bc. Lenka Jarošová

Title of the master thesis: Doping as a moral issue – responsibility of management

Department: Department of Social Sciences and Sport Management

Supervisor: PhDr. Mgr. Vratislav Moudr, Ph.D.

The year of submission of the final thesis: 2017

Annotation:

This diploma thesis is focused on the issue of doping in sport. The aim of this thesis is to point out on a fact at specific doping case, that even a management can be understand as a subject of morale, which is responsible for the occurrence of doping in sport. In this thesis it will be proved on the selected doping case, and it will be well known affair about the Russian doping.

Key words:

Doping, moral issue, management, sport, Russian doping

Obsah

Seznam zkratk	8
Úvod.....	9
1 Seznámení s problematikou	11
1.1 Doping	11
1.1.1 Pojem doping	12
1.1.2 Základní dokumenty o doping	13
1.1.3 Zakázané látky a metody doping.....	15
1.1.4 Dopingové kontroly	17
1.1.5 Postih za doping	18
1.1.6 Historie doping.....	20
1.1.7 Státem řízený doping.....	21
1.2 Morální a etický pohled na doping.....	22
1.2.1 Výskyt prostředků zvyšujících výkon ve sportu	22
1.2.2 Přehled argumentace	23
1.2.3 Prevence	25
1.3 Základní organizace podporující boj proti doping	26
1.3.1 Světová antidopingová agentura	26
1.3.2 Mezinárodní olympijský výbor	27
1.3.3 Mezinárodní asociace atletických federací	28
1.4 Management	29
1.4.1 Úloha managementu ve sportu.....	29
2 Odhalení kauzy ruského doping.....	30
2.1 Dokument obviňující Rusko z doping.....	31
2.2 Počinání WADA v kauze ruského doping.....	34

2.3	Výsledky šetření nezávislých komisí	37
2.3.1	Zpráva nezávislé komise-první část	37
2.3.2	Zpráva nezávislé komise-druhá část	38
2.3.3	McLarenova zpráva.....	38
2.4	Přijatá opatření	41
2.5	První rozsudky v tomto případě	45
2.6	Ne/účast na OH v Riu de Janeiru	47
2.7	Odhalení zbytku ledovce	48
2.8	Vyjádření Ruska ke kauze	50
3	Morální problémy.....	50
3.1	WADA a její postoj při prvním udání	51
3.2	Státem řízený doping v Rusku.....	52
3.3	Účast Ruských sportovců na OH v Riu de Janeiru	53
3.4	Účast paraolympioniků na OH v Riu de Janeiru	54
3.5	Postavení IBU o startování Ruských biatlonistů.....	55
4	Závěr	57
	Seznam použité literatury a zdrojů.....	59
	Literární zdroje.....	59
	Internetové zdroje.....	61
	Dokumentární snímky	66
	Přílohy	67

Seznam zkratek

- ABP – Athlete Biological Passport (Atletický biologický pas)
- ADAMS – Anti-Doping Administration & Management Systém
- ARAF – All-Russian Athletics Federation (Všeruská atletická federace)
- CIRC – Cycling Independent Reform Commission (Cyklistická nezávislá komise)
- FIFA – Fédération Internationale de Football Association (Mezinárodní federace fotbalových asociací)
- FINA – Fédération internationale de natation (Mezinárodní plavecká federace)
- FIS – Fédération Internationale de Ski (Mezinárodní lyžařská federace)
- IAAF – International Association of Athletics Federations (Mezinárodní atletická federace)
- IBU – International Biathlon Union (Mezinárodní biatlonová federace)
- INTERPOL – International Criminal Police Organization (Mezinárodní policejní organizace)
- IPC – International Paralympic Committee (Mezinárodní paralympijský výbor)
- LKA – Landeskriminalamt (Státní kriminální policie)
- LOH – Letní olympijské hry
- MOV – Mezinárodní olympijský výbor
- RUSADA – Russian Anti-Doping Agency (Ruská antidopingová agentura)
- UKAD – UK Anti-Doping (Britská antidopingová agentura)
- WADA – World Anti-Doping Agency (Mezinárodní antidopingová agentura)
- ZOH – Zimní olympijské hry

Úvod

Doping, jako cesta k vítězství. Touha po vítězství, slávě a finančních odměnách je ve světě sportu leckdy silnější než morální a etické zásady sportovců. Problematika dopingu je proto jak v minulosti, tak i v současnosti neustále řešeným a diskutovaným tématem. A to zejména kvůli širokému společenskému dopadu, který má. Doping se netýká pouze sportovců samotných, nýbrž i jejich trenérů, realizačního týmu, klubu či dokonce celého státu, kde tyto vedoucí skupiny můžeme chápat jako management.

Dnešní doba je známá svým nezadržitelným vývojem ve všech odvětvích. Výjimku tedy netvoří ani oblast sportu, kde se setkáváme s novými technikami a technologiemi, které posouvají výkony sportovců neustále dál. V souvislosti s tím se však bohužel stále častěji setkáváme s faktem, že rostoucí výkony sportovců nejsou jen důsledkem zlepšení jejich fyzických a psychických schopností tvrdým tréninkem, ale i porušováním antidopingových pravidel či užíváním zakázaných látek.

Pro tuto diplomovou práci jsem se rozhodla, protože otázka dopingu je pro mě osobně zajímavým tématem. Obecně považuji problematiku dopingu za jedno z nejaktuálnějších témat ve sportu vůbec. Je důležité, aby se tato stinná stránka sportu neustále připomínala a nezůstala opomíjenou. A díky boji proti dopingu tak sport zůstal co nejčistší a bez nekalých praktik.

Tato práce se bude snažit poukázat na fakt, že i management často nese svůj díl odpovědnosti za užívání dopingu ve sportu. Cílem práce bude ukázat na úzkou souvislost mezi managementem a dopingem sportovců či týmů na konkrétní dopingové kauze. Potvrzení tohoto faktu se práce bude snažit dosáhnout na základě dostupné literatury a výpovědí zúčastněných osob vybraného konkrétního dopingového případu pro tuto práci.

První část diplomové práce bude věnována seznámení se s problematikou dopingu a jeho vymezení. Dále pak dělení dopingu a jeho historický vývoj. Jednou z podstatných kapitol bude podrobný popis kauzy o ruském dopingovém skandálu.

Ten bude v práci podrobně popsán a měl by zdůvodnit, že také management, v tomto případě myšlena státní správa, ministerstvo a sportovní federace, můžeme chápat jako subjekt morálky, který nese odpovědnost za zneužívání dopingu. Stěžejní kapitolou pak bude vyvození závěrů a argumentace, zda právě i management nese jistou míru odpovědnosti, na základě shromáždění maxima dostupných informací o vybrané dopingové aféře.

1 Seznámení s problematikou

Soutěživost je vlastnost člověku známá téměř od začátku jeho existence, a to nejen v odvětví sportu. Současná společnost je všeobecně silně orientována na výkon. Sport dnes bereme jako významného činitele, který neovlivňuje pouze sportovce samotné, ale v podstatě i celou společnost. Sport pro někoho představuje pouze zdroj zábavy, pro jiné však i zdroj obživy. Je brán také jako výhodný z pohledu komerce a stejně tak i v politické sféře. Pro svoji popularitu se svět sportu prostřednictvím sdělovacích prostředků dostává do podvědomí celé společnosti, a to jak se svými kladnými stránkami, tak i zápornými (Nekola, 2000).

Jako nejvíce atraktivní lze brát vrcholový sport, který je obvykle provozován na profesionální úrovni a přitahuje tak největší pozornost společnosti. Vrcholoví sportovci jsou tak vystavováni obrovskému tlaku ohledně podávání jejich výkonů, zároveň ale i kritice všeho, co se děje okolo jejich osoby. Trendem dnešní doby je bohužel hlavně oceňování výkonů. Cílem je vždy pouze vítězství, být druhý, třetí či desátý už znamená prohru a neúspěch. Sportovci tak čelí obrovské fyzické ale i psychické zátěži. Mnozí z nich pak stojí před rozhodnutím, jak se udržet na výsluní sportovní společnosti a vyhnout se tak případnému neúspěchu. Jedním z řešení, ke kterému se poté sportovci obrací, je právě porušování antidopingových pravidel či užívání zakázaných látek. Důvodů přítomnosti dopingu ve sportu může být mnoho. Například strach z neúspěchu, zklamání okolí, tlak soupeřů či osob stojících za sportovcem – management, sponzoři. Nicméně v dnešní době je zcela běžné setkání se s užíváním dopingu i na nižších výkonnostních stupních sportu. (Nekola, 2000; Sekot, 2006; Bundy & Leaver, 2010).

1.1 Dopning

Svoje výkony se člověk snaží uměle zvyšovat od počátku jeho existence. Nejprve za účelem boje, později pak hlavně v odvětví sportu. Po dobu dějinného vývoje je tak možné sledovat používání nejrůznějších podpůrných látek podobajících se dnešnímu dopingu a současně s tím i snahu o jejich eliminaci.

Dopingem dnes můžeme rozumět porušování antidopingových pravidel či užívání zakázaných látek. Doping tedy byl, je a bohužel nejspíše navždy bude přítomen ve světě sportu. Ačkoli antidopingové výbory vynakládají obrovské finanční prostředky na vývoj nových detekčních testů, které by pomohly odhalit dopující sportovce, není jisté, zda se toto snažení vyplatí. S vývojem totiž nezhájejí ani jejich „soupeři“, povětšinou lékaři zabývající se právě vývojem a užíváním látek nebo praktik vedoucích k uměle zvyšujícímu se výkonu sportovců (Bedřich, 2006; Grasgruber & Cacek, 2008).

1.1.1 Pojem doping

„Doping je definován jako jev, při němž dochází k porušení jednoho nebo více antidopingových pravidel. Proto je nejen důležité si hlídat složení výživových prostředků a léků, ale také znát a rozumět antidopingovým pravidlům, která vymezuje Kodex.“ (Antidopingový výbor ČR, 2017).

„Definice dopingu: užití zakázaných látek (např. anabolických steroidů či erythropoetinu) nebo techniky (např. krevní doping) k nelegálnímu zlepšení sportovního výkonu.“ (Merriam-Webster, Incorporated, 2017)

„Doping je jednání nebo dávkování omamných látek, obvykle steroidů, sportovci, zvyšující nespravedlivě výkon v soutěži.“ (Dictionary.com, LLC, 2017)

Podobných definic dopingu je mnoho, všechny však vychází z porušování antidopingových pravidel sepsaných v Antidopingovém kodexu. V Kodexu je pak porušení antidopingových pravidel definováno takto:

- Přítomnost zakázané látky nebo jejích metabolitů nebo markerů ve vzorku sportovce.
- Použití nebo pokus o použití zakázané látky nebo zakázané metody sportovcem.

- Vyhýbání se, odmítnutí nebo nedostavení se k odběru vzorku.
- Porušení povinnosti informovat o místě pobytu.
- Podvádění nebo pokus o podvádění v průběhu kterékoli části dopingové kontroly.
- Držení zakázané látky nebo zakázané metody.
- Obchodování nebo pokus o obchodování s jakoukoli zakázanou látkou nebo zakázanou metodou.
- Podání nebo pokus o podání jakékoliv zakázané látky nebo zakázané metody sportovci při soutěži, nebo podání nebo pokus o podání jakékoliv zakázané metody nebo zakázané látky, které jsou zakázány i mimo soutěž, sportovci v období mimo soutěž.
- Spoluvina.
- Zakázané spolčování (Světový antidopingový kodex, 2015, str. 17-22).

1.1.2 Základní dokumenty o dopingu

Základním a celosvětově uznávaným dokumentem z něhož vychází Světový antidopingový program je Světový antidopingový kodex. Hlavním účelem světového antidopingového programu a Kodexu je chránit sportovce, aby se účastnili sportu bez dopingu, podporovat zdraví sportovců, spravedlnost a rovnoprávnost pro všechny sportovce. Dále pak zajistit harmonizaci, koordinaci a efektivitu antidopingových programů na všech světových úrovních s důrazem na odhalování, kontrolu a prevenci dopingu ve sportu. Ve Světovém antidopingovém programu jsou zahrnuté všechny nezbytné složky, které zajišťují optimální harmonizaci a nejvhodnější postupy uplatňované v národních a mezinárodních antidopingových programech (Světový antidopingový kodex, 2015; Antidopingový výbor ČR, 2017). Jeho hlavními částmi jsou:

- Kodex – Hlavním cílem Kodexu je podpora boje proti dopingu celosvětovou harmonizací klíčových antidopingových prvků. Kodex je sepsán dostatečně konkrétně, aby napomohl úplné harmonizaci v otázkách, kde je nutný jednotný postoj, zároveň je i dostatečně obecný v ostatních oblastech, takže dovoluje být flexibilní v tom, jak mají být

dohodnuté antidopingové zásady uplatňovány. Světový antidopingový kodex byl poprvé přijat v roce 2003 na konferenci WADA v Kodani. Novelizovaný „Kodex“ byl schválen na konferenci WADA v Madridu v roce 2007 s platností od 1. ledna 2009. Další novelizace byla provedena na konferenci WADA v listopadu 2013 v Jižní Africe a nabyla platnosti 1. ledna 2015 (Světový antidopingový kodex, 2015; Antidopingový výbor ČR, 2017; Pyšný, 2006).

- Mezinárodní standardy – Hlavním účelem mezinárodních standardů je harmonizace antidopingových organizací, které jsou odpovědné za specifické technické a funkční části antidopingových programů. Dodržování těchto mezinárodních standardů jde ruku v ruce s dodržováním Kodexu. Upravovat mezinárodní standardy může pouze výkonný výbor WADA, a to po předchozích konzultacích se Signatáři, vládami a dalšími zúčastněnými subjekty. Mezinárodní standardy s jejich veškerými úpravami jsou publikovány na webové stránce WADA a nabývají své účinnosti dnem stanoveným v mezinárodním standardu nebo jeho úpravě (Světový antidopingový kodex, 2015).
- Modely nejlepší praxe a pokyny – Modely a pokyny nejlepší praxe jsou založeny na Kodexu a Mezinárodních standardech. Byly vypracovány a slouží k poskytování řešení v různých oblastech boje proti dopingu. Tyto modely a pokyny jsou organizací WADA představeny a doporučovány Signatářům a dalším zúčastněným subjektům, nejsou pro ně však závazné. Tyto modelové dokumenty mají zúčastněným subjektům poskytovat alternativy, ze kterých si mohou vybrat při řešení daných situací (Světový antidopingový kodex, 2015).

Hlavním úsilím antidopingových programů je uchování toho, co je na sportu opravdu hodnotné. O této hodnotě se často hovoří jako o „duchu sportu“. Je podstatou olympismu a vyjadřuje to, jak bychom měli sportovat čestně. Duch sportu

je oslavou lidského ducha, těla i mysli a je charakterizován následujícími hodnotami:

- etika, fair play a poctivost,
- zdraví,
- vynikající výkony,
- charakter a výchova,
- radost a zábava,
- týmová spolupráce,
- oddanost a vědomí odpovědnosti,
- úcta k pravidlům a zákonům,
- sebeúcta a úcta k ostatním účastníkům,
- odvaha,
- pospolitost a solidarita (Světový antidopingový kodex, 2015).

Doping se tedy v žádném případě neslučuje s duchem sportu. Kodex vyžaduje po každé antidopingové organizaci, aby v rámci boje proti dopingu a v rámci podpory ducha sportu vytvořila a realizovala vzdělávací a preventivní programy pro sportovce, s důrazem i na mládež a doprovodný personál sportovců (Světový antidopingový kodex, 2015).

1.1.3 Zakázané látky a metody dopingu

Hranice mezi legálními a nelegálními podpůrnými prostředky ve sportu je velmi tenká. Díky nezadržitelnému vývoji a novým poznatkům hlavně v lékařsko-biologických vědách se tato hranice často mění v závislosti na momentálních úpravách pravidel zakázaných látek. Seznam zakázaných látek a zakázaných metod má za úkol aktualizovat a publikovat organizace WADA, a to tak často jak je třeba, minimálně však jednou ročně. Tento seznam je pak předán všem signatářům, akreditovaným nebo schváleným antidopingovým laboratořím a vládám. Seznam je také zveřejněn na webových stránkách organizace WADA, přičemž každý signatář je povinen podniknout příslušné kroky k distribuci seznamu mezi své členy a složky (Pyšný, 2006; Světový antidopingový kodex, 2015).

Při rozhodování, zda zařadit vybranou látku či metodu na seznam zakázaných látek a metod, WADA jako tomu pravomocný orgán posuzuje látku či metodu dle daných kritérií:

- Na seznam mohou být zařazeny látky a metody splňující kterékoliv dva body z následujících kritérií:
  - Existuje lékařský nebo jiný vědecký důkaz, farmakologický účinek nebo zkušenost, že látka nebo metoda má potenciál zvýšit nebo zvyšuje sportovní výkon sportovce.
  - Existuje lékařský nebo jiný vědecký důkaz, farmakologický účinek nebo zkušenost, že použitím látky nebo metody je sportovec vystaven riziku pro jeho zdraví.
  - Existuje rozhodnutí organizace WADA o tom, že použití látky nebo metody je v rozporu s ideou ducha sportu, zmiňovaném v Kodexu.
- Na seznam mohou být zařazeny také látky či metody, pokud existuje důkaz o tom, že jsou schopny maskovat jiné zakázané látky či metody (Pyšný, 2006; Světový antidopingový kodex, 2015).

Je důležité, aby každý sportovec měl přehled o zakázaných látkách, neboť i v běžných lécích bývají často obsaženy složky zakázaných látek. Každý sportovec je sám zodpovědný za obsah léků, které užívá a kontrole jejich obsahu by tedy měl věnovat dostatek pozornosti (Antidopingový výbor ČR, 2017).

Základní dělení zakázaných látek a metod dopingů:

- Látky a metody zakázané stále (v soutěžním období i mimo něj):
  - anabolické látky,
  - hormony a příbuzné látky,
  - beta-2 agonisté,
  - látky s antiestrogenní aktivitou,
  - diuretika a ostatní maskovací látky,
  - zvyšování přenosu kyslíku,
  - chemická a fyzikální manipulace,

- genový doping.
- Látky a metody zakázané při soutěži:
  - stimulancia,
  - narkotika,
  - kanabinoidy,
  - glukokortikosteroidy.
- Látky zakázané v určitých sportech:
  - alkohol,
  - beta-blokátory.
- Specifické látky:
  - látky, u kterých je běžné neúmyslné porušení antidopingových pravidel (Pyšný, 2006).

1.1.4 Dopingové kontroly

Dopingové kontroly jsou prováděny za účelem zamezení a případnému odhalení porušování antidopingových pravidel a užívání zakázaných látek. Dopingové kontroly jsou zajištěny antidopingovými organizacemi, ať už na úrovni státní či světové, pomocí akreditovaných komisařů.

Všichni profesionální sportovci mohou být podrobena testování na doping nejen během soutěže nebo akce, které se zúčastní, ale i mimo ně. Profesionální sportovci, kteří ve sportu dosáhli určité úrovně jsou tedy povinni hlásit, kde se budou v nejbližších dnech nacházet, neboť mohou být testováni kdykoliv a na jakémkoliv místě, ať už po předchozím oznámení nebo bez něj (Pyšný, 2006).

Sportovce, kteří mají absolvovat dopingovou kontrolu, určuje oprávněný dopingový komisař. Výběr testovaných sportovců na soutěžní dopingovou kontrolu je řízen všeobecnými pravidly. Pro individuální sporty a určené disciplíny je typické tzv. cílené testování, kdy jsou testováni první tři sportovci a jeden či dva sportovci ze zbytku startovního pole, kteří jsou vybráni náhodně, většinou losem nebo podle předem daného klíče. Do testování mohou být zařazeni i sportovci, kteří překonali národní, evropský či světový rekord. Mimosoutěžní antidopingové kontrole může být podroben kdokoliv ze všech sportovců registrovaných v dané

zemi. Pro tento případ jsou sportovci neustále monitorováni (Jansa, Dovalil & spoluautoři, 2009; Antidopingový výbor ČR, 2017).

Proces dopingové kontroly je složen z několika částí. Zahrnuje rozhodnutí o vykonání testu, odběr vzorku tělesných tekutin na testování, transport vzorku a jeho laboratorní analýza pro určení pozitivního či negativního nálezu, oznámení výsledku a v případě pozitivního výsledku následuje disciplinární řízení. Dopingová kontrola začíná přistoupením dopingového komisaře k vybranému sportovci a předáním mu protokolu o výzvě k dopingové kontrole. Sportovec jej podepíše a od této chvíle je sportovec až do příchodu do místnosti dopingové kontroly pod stálým dohledem pověřeného komisaře nebo jeho asistenta. Zde pak sportovec předkládá svůj doklad totožnosti a do protokolu dopingové kontroly nahlásí všechny požadované informace, mimo jiné i seznam veškerých léků a výživových doplňků, které užil za poslední tři dny. Následuje samotný odběr tělesných tekutin. Sportovec musí poskytnout dostatečné množství moči, a to pod přímým dohledem dopingového komisaře, ten musí být stejného pohlaví jako sportovec a může požadovat takové odhalení sportovce, které považuje za nezbytné, aby byla zajištěna pravost vzorku. V případě odběru krve musí být přítomen lékař nebo osoba k tomu oprávněná. Po odběru sportovec obdrží jednu z kopií protokolu o dopingové kontrole. Další kopii obdrží laboratoř provádějící analýzu vzorku, ta však nesmí obsahovat žádné konkrétní informace, díky nimž by mohl být sportovec identifikován (Pyšný, 2006; Jansa, Dovalil & spoluautoři, 2009; Antidopingový výbor ČR, 2017).

1.1.5 Postih za doping

Postih za doping přichází při prokázání, že došlo k porušení některých z antidopingových pravidel, která jsou vymezená v Antidopingovém kodexu (viz. podkapitola 1.1.1).

„Porušení antidopingových pravidel v individuálních sportech zjištěné testem při soutěži vede automaticky k anulování výsledku dosaženého v této soutěži se všemi dalšími důsledky, včetně odebrání všech medailí, bodů a cen.“ (Světový antidopingový kodex, 2015, str. 50).

„Jestliže jsou více než dva členové družstva shledáni vinnými z porušení antidopingového pravidla v průběhu akce, pak řídicí orgán akce udělí družstvu přiměřenou sankci (například ztrátu bodů, diskvalifikaci ze soutěže nebo akce nebo jinou sankci), a to navíc k jakémukoliv důsledku pro jednotlivé sportovce, kteří porušili antidopingové pravidlo.“ (Světový antidopingový kodex, 2015, str. 64).

Orgány tomu pravomocné pak dle závažnosti a druhu porušení mohou udělit následující možné postihy:

- Použití zakázané látky nebo metody.
  - Při prvním porušení těchto pravidel je zpravidla udělen zákaz činnosti na dva roky, při opakovaném provinění však následuje doživotní zákaz činnosti.
- Použití zakázané látky, uvedené na seznamu specifických látek (látky všeobecně dostupné v léčebných přípravcích).
  - První porušení tohoto pravidla je zpravidla řešeno domluvou či zákazem činnosti na jeden rok. Při opakovaném porušení tohoto pravidla je doba trestu zvýšena na dva roky a při třetím porušení již následuje trest doživotního zákazu.
- Porušení jiných antidopingových pravidel:
  - Odmítnutí či nedostavení se k odběru, nebo podvádění při odběru se trestá při prvním porušení dvou ročním zákazem činnosti, při dalším porušení již následuje doživotní zákaz
  - Nelegální nakládání nebo úmyslné podávání zakázaných látek nebo metod se trestá zákazem činnosti minimálně na 4 roky a maximálně doživotním zákazem činnosti
  - Porušení povinnosti oznamovat místo pobytu je trestem minimálně tříměsíční zákaz činnosti a maximálně až 2 roky zákazu činnosti.

Každý má právo se proti uloženému trestu odvolat, a to jak na národní, tak mezinárodní úrovni (Pyšný, 2006).

1.1.6 Historie dopingů

Prvně se pojem doping objevil v r. 1889 v anglickém slovníku, avšak nebyl zde chápán jako porušování daných pravidel, ale pojem zde byl vysvětlen jako směs opia a narkotik podávaná dostihovým koním (Thieme & Hemmersbach, 2010).

Díky dochovaným písemným pramenům se však lze domnívat, že historie užívání látek či metod zvyšujících výkon sahá mnohem dále do minulosti. Za kořeny dopingů, jak ho známe dnes, lze považovat i užívání některých přírodních látek, které měly způsobovat změny prožívání a chování při náboženských obřadech a rituálech. V literatuře je uveden i předpoklad o užívání halucinogenních látek již v neolitu. Mezi známé dochované informace patří i žvýkání kokových listů běžci, kteří dopravovali zprávy v Incké říši (Jansa, Dovalil & spoluautoři, 2009). K užívání látek s cíleným zvyšováním výkonu pro dosažení vítězství se uchýlovali sportovci už v době antických olympijských her. V této době se sportovci posilovali hlavně alkoholem a různými odvary z bylin a hub. Ty měly zvýšit jejich agresivitu a tlumit bolest případných zranění (Jansa, Dovalil & spoluautoři, 2009; Nekola, 2000).

Povzbuzující drogy byly pak velice oblíbené ve válečném období. Zejména v první a druhé světové válce, které již spadaly do období rozvoje chemie. Vojáci v této době konzumovali velké množství uměle vyrobených látek, které jim pomáhaly překonávat únavu, strach, zvýšení agresivity a fyzické odolnosti až na hranici přirozených lidských možností (Jansa, Dovalil & spoluautoři, 2009; Nekola, 2000).

V novodobém sportu se začal doping hojně užívat přibližně ve druhé polovině 19. století v souvislosti s rostoucí popularitou sportu. Za hlavní průkopníky dopingů jsou považováni cyklisté. Bohužel některým sportovcům se experimentování se zakázanými látkami stalo osudným (Jansa, Dovalil & spoluautoři, 2009; Nekola, 2000; Bedřich, 2006).

Za první dopingovou oběť roku 1896 je považován Arthur Linton, velšský cyklista, který zvítězil v 600 km dlouhém závodě Bordeaux – Paříž, díky mixu strychninu, heroinu, kokainu a alkoholu. Důsledkem užívání těchto látek pak dva měsíce po závodě zemřel. V roce 1960 na olympijských hrách v Itálii pak byla

zaznamenána další dvě úmrtí v důsledku užívání zakázaných látek. V roce 1967 při cyklistickém závodě Tour de France byla také konstatována smrt cyklisty, v důsledku předávkování se amfetaminem, metylamfetaminem a alkoholem. Dalším známým případem je pak i smrt profesionálního boxera v roce 1968, který se předávkoval pervitinem (World Anti-Doping Agency, 2017; Thieme & Hemmersbach, 2010; Etriatlon.cz, 2017).

1.1.7 Státem řízený doping

Doping je velkým a jen velmi špatně řešitelným morálním problémem. A to i v případech, kdy řešíme pouze dopující jednotlivce. Do zcela jiného rozměru je pak problematika ještě posunuta v případě propracovaného a systematicky státem řízeného dopingu. Bohužel už i s tímto jevem se v minulosti musel svět sportu potýkat.

Tato éra užívání dopingu ve sportu odstartovala po druhé světové válce. Došlo zde k uplatnění nových poznatků a nových technologií, které byly uplatňovány v průběhu válek. S nástupem sportovců Sovětského svazu a později Německé demokratické republiky (NDR) na sportovní scénu začalo vážné soupeření národů. V tomto období došlo k obrovskému posunu hlavně v metodikách sportovní přípravy. V trénincích byly nastavovány cíle tak vysoké, že mnohdy hraničily s limity lidského organismu. To vše díky neúměrné snaze porážet soupeře, motivované hlavně ideologickými pohnutkami. Koncem 60. let tak země východního bloku nastolily systematický dopingový program, který měl za úkol zvýšení prestiže socialistických zemí. V NDR se podařilo tento propracovaný systém dovézt do extrémní podoby. Do státem organizovaného systému byly zapojovány i děti, které pak byly připravovány ve speciálních tréninkových střediscích, často umístěných mimo jejich rodiny. Dětem zde byly pro umělé zvyšování výkonnosti podávány, jejich trenéry, hlavně anabolické steroidy. Antidopingové kontroly byly v tomto směru zpočátku bezmocné. Zlom přišel až díky nově zavedeným detekčním antidopingovým metodám, které byly povětšinou úspěšné. NDR tak zavedlo snižování steroidových dávek a testování svých sportovců před soutěžení a pokud test byl pozitivní, obvykle se sportovec pod

nějakou záminkou soutěže neúčastnil. Díky tomu se v té době odhalilo tak mizivé množství dopujících sportovců oproti skutečnosti (Nekola, 2000; Grasgruber & Cacek, 2008).

Je důležité si tyto případy připomínat a otevřeně o nich diskutovat. Naše nadcházející generace by měly mít přehled o nekalých praktikách, které se v minulosti ve světě sportu staly a mohly tak proti nim v budoucím životě bojovat, aby byly ve sportu udrženy jeho pravé hodnoty.

1.2 Morální a etický pohled na doping

V následujících podkapitolách by měl být shrnut přehled současné etické diskuse kolem dopingového morálního problému a představit její nejzávažnější argumenty.

1.2.1 Výskyt prostředků zvyšujících výkon ve sportu

Důvodů výskytu těchto prostředků ve sportu existuje hned několik. Problematika dopingů je úzce spjata se sociálním prostředím.

Sport v průběhu svého vývoje prošel jistými změnami. Hlavní a zásadní změnou je vlivem společnosti upuštění od původních hodnot sportu a přechod ke komerci. Vlivem komerce se z mnoha významných sportovních soutěží stávají spíše obchodní záležitosti než prezentace tréninkového úsilí. Díky tomu se do sportu dostávají velké finanční obnosy a velká pozornost. To způsobuje, že z pohledu sportovce se výhra a touha po sportovní kariéře stává mnohem atraktivnější. Sportovní výkon se z hlediska komerce stal jediným hodnotícím kritériem. Mluvíme v podstatě o zboží, se kterým lze obchodovat. Sportovec je za své úspěchy nejen finančně odměňován, ale získává jistou popularitu a společenský statut. Sportovci jsou tak nuceni podávat vyšší a vyšší výkony, které jsou mnohdy dosahovány až na hranicích únosnosti. Mnoho sportovců není schopno těmto požadavkům vyhovět přirozenou cestou, a proto se obrací k užití zakázaných látek či metod (Pyšný, 2006; Hogenová, 2000; Novotný, 2011).

Dalším z důvodů je například strach z prohry. Prohra je ve sportu chápána jako jakákoliv forma neúspěchu. Neúspěch je pak brán jako cokoli jiného než výhra. Sportovec může prohru chápat jako osobní selhání a vyprchání významu jeho další existence (Hogenová, 2000). Strach ze zklamání sebe samotného, blízkých a společnosti vůbec může u sportovců rovněž vzbudit potřebu užití zakázaných látek či metod.

Důležité je zde však připomenout, že nejen u vrcholového sportu je užívání podpůrných látek přítomno, ale jejich obliba užívání roste i u výkonnostně nižších úrovní sportu. U určitých druhů pohybových aktivit jako je kulturistika, body building a další, či u určitých sociálních skupin vyznačujících se např. návštěvami fitness center a posiloven bylo u jejich pravidelných návštěvníků zjištěno, že téměř 30 procent z nich pravidelně užívá nebo má v minulosti zkušenosti s užíváním anabolik (Hogenová, 1998). Nejen tedy pro zisk financí a slávy, jak je tomu především u vrcholového sportu v podobě dopingů, je tato problematika řešena. Ale i v nižších úrovních sportu se můžeme setkat s užíváním látek podporujících růst výkonu například z důvodu sounáležitosti v jistých sociálních skupinách, či dokonce z důvodu zvýznamnění jiných hodnot nad hodnotu zdraví. Proto by měly být některé prostředky zvyšující výkon zakázané.

1.2.2 Přehled argumentace

Tato podkapitola by měla poskytnout argumenty okolo společenského a morálního problému, který doping v dnešní době představuje. Kapitola bude vycházet především z díla Ivo Jiráska, který ve své publikaci rovněž řeší otázky okolo problematiky dopingů. Ten se především zabývá otázkou, zda by tu měl nějaký doping vůbec být a zda by tu měla být nějaká antidopingová pravidla zakazující jisté metody a látky. Důležité je zde zmínit i fakt, že vymezení dopingů je velmi obtížné a hranice mezi tím, kdy je látka či praktika ke zlepšení výkonu stále brána jako přípustná nebo naopak nepřípustná je velmi tenká.

Problém s dopingem a jeho řešení závisí do značné míry na příklonu buď k liberálnímu oceňování svobod, nebo k jisté formě paternalismu. V případě liberálního přístupu k této problematice se jako řešení problému s dopingem myslí

naprostá benevolence v prostředí pohybové kultury a jeho úplné povolení a libovolné užívání ve sportu. V případě preference této myšlenky je tedy především kladen důraz na liberální svobody jednotlivce a jeho schopnost samostatně se rozhodovat (Jirásek, 2005).

Přesně naopak tomu pak je v případě příklonění se k paternalismu, kde jsou požadovány vnější zásahy společnosti k řešení tohoto problému. Zde se setkáváme s názory, že doping je třeba zakázat z obdobných důvodů, z jakých je například možné nařídit používání ochranných pomůcek při konkrétních sportovních aktivitách, či snaha o zákaz určitých rizikových sportů nebo zákaz sportů při němž je zřetelné užití násilí. Většina se však shoduje, že v otázce dopingu pochopitelně není jednoznačně správná odpověď (Jirásek, 2005).

Odpůrci dopingu jako nejčastější argumenty používají:

- a) je to škodlivé pro sportovce samé,
- b) užívání dopingu některými sportovci nutí k obdobnému chování i další sportovce,
- c) je to chování unfair a forma podvodu (Simon, 1991).

V tomto případě se však nejedná o argumenty etické, ale spíše moralizující. Není zde třeba pochybovat o jejich správnosti z hlediska vnitřního přesvědčení většiny z nás, nicméně v rovině racionálních argumentů nemohou obstát.

V případě prvního argumentu nám již z dříve napsaného jasně vyplývá, že tento argument musíme považovat za velmi slabý. Je-li totiž společnost přesvědčena, že doping je zdraví škodlivý a sportovec sám není dostatečně kompetentní k tomu, aby se sám svobodně rozhodl, že jej proto užívat nebude, neměla by mu společnost rovněž zakázat i zdraví ohrožující aktivity jako jsou například extrémní či úpolové sporty? Zřejmě nikoli, neboť i z podobného důvodu by musela společnost zakázat například konzumaci tučného jídla, protože je rovněž zdraví škodlivé. Z tohoto příkladu je tedy zřejmé, že argument o zákazu dopingu ve sportu čistě s ohledem na zdraví sportovců není brán jako dostatečný (Jirásek, 2005).

I v případě druhého argumentu se podle Jiráskova nejedná o dostatečně silný argument. Neboť v tomto případě není možno argumentovat tím, že chování jedince

nemůže být nezávislé a samostatné, ale že vždy a za každých okolností musí být ovlivněno a ve shodě s chováním někoho jiného.

Ani v posledním případě podle Jiráska není možno brát argument jako dostačující. Pokud bychom jej totiž uznali jako platný, museli bychom rovněž ve sportu zajistit absolutní rovnost u poměřování výkonů a eliminovat tak jakékoliv prostředky, které by mohly zvyšovat možnost podat lepší výkon, než soupeř. A to včetně sportovních výstrojí či výzbrojí, které by se jen minimálně mohla lišit od vybavení soupeřů a mohla tak být považována rovněž za způsob podvodu a porušování podmínek rovnosti (Jirásek, 2005).

Avšak ani liberální přístup není řešením problematiky dopingu. Právo na svobodné rozhodování jedince bývá například překročeno v případech, kdy je vítězství nadřazeno veškerým ostatním hodnotám. Sportovci pak hledají nové možné způsoby, jak onoho vítězství dosáhnout a nebýt odhalen při dopingových kontrolách. Díky tomu jsou dnes sportovci častokrát ochotni zajít až za hranici hodnoty života. Dobrým příkladem zde může být cílené těhotenství pro zvýšení výkonu a jeho následné přerušení (Jirásek, 2005).

Z přehledu asi nejčastějších argumentů je patrné, že problematiku dopingu nelze vyřešit pouze jedním z extrémních přístupů.

1.2.3 Prevence

Závažnost situace s dopingem si již dobře uvědomují právě instituce bojující proti dopingem ve sportu. Ty kladou důraz na prevenci hlavně u mladých generací. Jen následující generace se mohou v budoucnu snažit doping eliminovat či jej zcela vymýtit. Je důležité děti a mládež pomocí sportu eticky vychovávat a vzdělávat. Vštěpovat jim již od útlého věku pravé hodnoty sportu. Se snahou, aby ve sportu převládal duch fair play a spravedlnost.

Dalším z preventivních programů jsou dopingové kontroly a důraz na ochranu zdraví sportovců s tím spojené. V dnešní době byl v jejich četnosti zaznamenán vysoký vzestup. Stávají se častějšími a díky neustále se vyvíjejícím

lékařským a technologickým dovednostem, tak dopomáhají k odhalování dopingu ve sportu.

1.3 Základní organizace podporující boj proti dopingu

V následujících podkapitolách budou představeny nejvýznamnější světové organizace bojující společně proti dopingu. Jejich společným cílem je především co největší eliminace dopingu ve sportu a tím i snaha udržovat sport co nejčistší.

1.3.1 Světová antidopingová agentura

V anglickém jazyce World anti-doping agency, je organizace celosvětově známá pod zkratkou WADA. Byla založena roku 1999 jako mezinárodní nezávislá organizace. Hlavním iniciátorem jejího vzniku byl Mezinárodní olympijský výbor. Současným prezidentem organizace je Sir Craig Reedie.

Mezi její klíčové aktivity je zahrnut vědecký výzkum, vzdělání, rozvoj antidopingových kapacit a monitorování Světového antidopingového kodexu. Jedná se o dokument harmonizující antidopingovou politiku ve všech sportech a ve všech zemích. Posláním světové antidopingové agentury je vést celosvětové hnutí za sport bez dopingu. Vystupuje jako strážce hodnot a zásad obsažených v Kodexu. Dbá na dodržování nejvyšších etických norem a snaží se vyvarovat špatným vlivům nebo střetům zájmu, které by mohly podkopat její nezávislý a nestranný úsudek (World Anti-Doping Agency, 2017).

Podle Světového antidopingového kodexu harmonizujícího antidopingové politiky ve všech sportech a ve všech zemích je WADA povinna koordinovat antidopingové aktivity a poskytnout mechanismus, který má pomoci zúčastněným stranám při realizaci a dodržování Kodexu. Pro tento účel byl vyvinut systém ADAMS (Anti-Doping Administration & Management System). Jedná se o webový systém pro správu databází, který zjednodušuje každodenní činnost všech zúčastněných stran a sportovců zapojených do antidopingového systému. Tento online nástroj pro správu dat umožňuje vstup a ukládání údajů o sportovcích, stejně jako sdílení dat a podávání zpráv. Mezi hlavní informace v systému patří místa

pobytu sportovců, výjimky z terapeutických použití, plánování testů, řízení výsledků, biologické pasy sportovců a laboratorní výsledky. Systém ADAMS chrání důvěrnost dat v důsledku bezpečnostního systému, který splňuje nejvyšší standardy ochrany dat, a tím je zabezpečen přístup k datům pouze relevantním osobám (World Anti-Doping Agency, 2017).

1.3.2 Mezinárodní olympijský výbor

Mezinárodní olympijský výbor (MOV) je nejvyšší autoritou olympijského hnutí. V anglickém jazyce International Olympic Committee, je organizace založená roku 1894. Základajícími členy byli Pierre de Coubertin spolu s Demetriusem Vikelasem a Jiřím Guthem. Hlavním cílem založení byla snaha o znovuoživení antických olympijských her. V současnosti je zastřešující organizací 205 národních olympijských výborů, v čele s předsedou MOV Thomasem Bachem od roku 2013. Hlavní úlohou je zajištění pravidelných oslav olympijských her, podpora všech přidružených členských organizací olympijského hnutí a důrazně podporovat vhodnými prostředky propagaci hodnot olympijských her (olympic.org, 2017).

Celosvětově uznávané stanovy této organizace jsou sepsány pod názvem olympijská charta. Úlohou MOV dle charty pak je:

- podpora propagace etiky ve sportu a vzdělání mládeže prostřednictvím sportu,
- vynakládat úsilí na to, aby ve sportu převládal duch fair play a bylo potlačeno násilí,
- zajištění pravidelného pořádání olympijských her,
- spolupráce s příslušnými veřejnými nebo soukromými organizacemi a orgány, aby sport sloužil lidstvu a tím prosazovat mír,
- podnikat kroky s cílem sjednocení a chránit tak nezávislost olympijského hnutí,
- bojovat proti jakékoliv formě diskriminace, která by ovlivnila olympijské hnutí,

- podporovat a prosazovat propagaci žen ve sportu na všech úrovních a ve všech strukturách s cílem uplatňovat zásadu rovnosti mužů a žen,
- vést boj proti dopingu ve sportu a prosazovat opatření na ochranu zdraví sportovců,
- bránit jakémukoli politickému nebo obchodnímu zneužívání sportu a sportovců,
- podporovat úsilí sportovních organizací a veřejných orgánů zajistit sociální a profesní budoucnost sportovců,
- podporovat rozvoj „sportu pro všechny“,
- podporovat ochranu životního prostředí a udržitelný rozvoj sportu a požadovat, aby olympijské hry byly v souladu s tím (olympic.org, 2017).

1.3.3 Mezinárodní asociace atletických federací

V anglickém jazyce International Association of Athletics Federations, je federace všeobecně známá pod zkratkou IAAF, která byla založena roku 1912 ve Švédském Stockholmu po závěrečném ceremoniálu olympijských her. Od roku 1994 bylo sídlo organizace přesunuto do Monaka. Jejím současným prezidentem je od roku 2015 Sebastian Coe ze Spojeného království. IAAF je v současnosti nejvyšší světovou organizací řídící atletiku, která od roku 2015 zastřešuje celkem 214 národních federací.

Smyslem jejího založení bylo splnit potřebu světové řídicí autority pro soutěžní program, pro standardizování technického vybavení a pro seznam oficiálních světových rekordů. V dnešní době se hlavně snaží být proaktivní, oslovit nové publikum a najít nové hosty pro své akce. Federace také hlásá, jak důležité je, aby svět pochopil, že atletika není pouze o vysokých výkonech, medailích a rekordech ale i o zajištění „sportu pro všechny“.

IAAF je federací aktivně se podílející v boji proti dopingu. Od roku 1995 je v popředí kampaně pro globální harmonizaci všech činností souvisejících s antidopingem. Sehrála důležitou roli při sestavování seznamu akreditovaných laboratoří na celém světě a při sestavování seznamu zakázaných látek. Jednou

z klíčových priorit IAAF je prevence dopingu prostřednictvím vzdělávání zaměřené hlavně na mladé sportovce. Díky své lékařské a antidopingové komise také přispěla k rozvoji sportovní medicíny (International Association of Athletics Federations-IAAF-All Rights Reserved, 2017).

1.4 Management

Management je dnes již celosvětově uznávaným pojmem, který není třeba vždy překládat. Nejčastěji se pak můžeme setkat s interpretací managementu jako řízení, vedení či správa (Pošvář, Z, Erbes, J., 2008).

V této práci je z mnoha definic uvedena tato: „*Management je proces systematického plánování, organizování, vedení lidí a kontrolování, který směřuje k dosažení cílů organizace*“ (Bělohlávek, F., Kaštan, P., Šuleř, O., 2001, str. 24).

Management je ve své podstatě vědní obor, který je dnes uplatňován téměř v každém odvětví. Management by měl hlavně zajišťovat správný chod organizace. Toho dosahuje systematickým plánováním, organizováním, rozhodováním, vedením lidí a kontrolou.

1.4.1 Úloha managementu ve sportu

„*Pojem sportovní management ev. management sportu lze chápat jako způsob uceleného řízení tělovýchovných a sportovních svazů, spolků, klubů, tělovýchovných jednot, družstev, které alespoň zčásti akcentují podnikatelsky orientované chování. Dále jde zcela bezvýhradně přímo o způsob řízení v podnikatelském sektoru výroby sportovního zboží či provozování placených tělovýchovných a sportovních služeb*“ (Čáslavová, 2000, str. 11–14).

Poslední dobou se sportovní kluby řadí spíše mezi firmy, které se hlavně snaží generovat zisk. Sportovní klub dnes již není v žádném případě nezisková organizace, a tudíž je pro dosažení zisku jak management, tak marketing zapotřebí. Obzvláště velké, řekněme národně známé kluby, by se bez managementu neobešly. Management zde zastává úlohu systematického plánování, organizování, vedení

lidí a kontroly a pomocí toho směřuje k dosažení vytyčených cílů organizace / klubu (Bělohávek, F., Kaštan, P., Šuleř, O., 2001). To samé platí i v případě marketingu, kdy kluby musí reagovat na potřeby a přání zákazníka. Třeba už kvůli přilákání nezaujatých lidí na stadion, kteří právě přinášejí peníze, z nichž může klub např. zaplatit hráče.

Management v oblasti sportu je dnes již neopomíjenou složkou s podstatně velkými pravomocemi a s vysokými nároky. Sportovní manager krom klasických manažerských funkcí se obvykle musí orientovat i v oblasti účetnictví, marketingu, ekonomie, financí, práva ale například i diváctví, které je nedílnou součástí sportovních akcí. Dále by měl sportovní manager vynikat i v oblastech psychologie a sociologie a v činnostech jeho konkrétního zaměření, například organizování sportovních akcí, vedení klubu, provozování sportoviště atd. (Čáslavová, 2000).

2 Odhalení kauzy ruského dopingu

Tato kapitola diplomové práce bude zaměřena na představení problému, který nejspíše poukazuje na státem řízený doping, bude zde představena kauza okolo ruského dopingu. Ta je v současné době jednou z největších dopingových afér vůbec. Dokazuje, že i management, který můžeme chápat jako řídicí skupinu, můžeme považovat za subjekt morálky a nese jistou odpovědnost za zne/užívání dopingu ve sportu.

Největší částí se na odhalení celé kauzy a následného prověřování vznesených obvinění podílel Hajo Seppelt, reportér německé televize ARD. Ten sběrem důležitých informací a podkladů, které obviňují Rusko, ze státem organizovaného dopingu a nekalých praktik, šokoval svět ve svém dokumentu *Doping – Top Secret: How Russia makes its Winners* a následně pak i jeho dalšími dokumenty zabývající se ruským dopingem.¹

---

¹ Dokumenty Hajo Seppelta o Ruském doping: *Doping – Top Secret: How Russia makes its Winners* (2014)
Doping – Top Secret: The Shadowy World of Athletics (2015)
Doping – Top Secret: Russia's Red Herrings (2016)
Doping – Top Secret: Showdown for Russia (2016)

V následujících podkapitolách bude shrnuto a popsáno počínání světové antidopingové agentury, jednotlivých sportovních federací, mezinárodního olympijského výboru a mezinárodní sportovní arbitráže v této kauze a tresty z toho plynoucí pro Rusko.

2.1 Dokument obviňující Rusko z dopingu

Celá kauza byla odstartována v prosinci 2014 odvysíláním dokumentu Doping – Top Secret: How Russia makes its Winners německé televize ARD. Autorem dokumentu je reportér Hajo Seppelt, který má na svém kontě ještě další Rusko obviňující dokumenty.

Dokument byl postaven na přiznání dvou ruských osob pohybujících se ve sportovním odvětví na území největšího státu světa, Ruska. Jedná se o manžele Julii a Vitalije Stěpanovovi. Společně se rozhodli pomoci odhalit systém dopování v Rusku, a proto zkontaktovali německého reportéra Hajo Seppelta, krátce po zimních OH v Soči. V té době byla celá věc přísně tajná a manželé se obávali důsledků pro ně plynoucích z přiznání situace panující v Rusku. Později pak byli důsledkem toho nuceni opustit svou vlast a figurují jako hlavní svědci v kauze státem organizovaného dopingu v Rusku. Nyní se Julie připravuje a spolu s manželem a synem žije v USA na utajeném místě.

Julie Stěpanovova byla atletkou trénující pod vedením Ruska. Byla jednou z nejlepších žen na světě v běhu na 800 m. V dokumentu uvedla, jak bylo užívání zakázaných látek v Rusku organizováno. Ji samotné byl doping taktéž podáván s vysvětlením, že všichni sportující zakázané látky užívají také. Popisovala i jak je snadné si v Rusku zakázané látky sehnat, buď ji doping opatřil sám trenér, nebo ona sama. Stačilo, aby zavolala na číslo, které obdržela a objednávku ji pak jen doručili až do domu. Julie popsala i jak byli sportovci kryti na soustředěních, kde vystupovali pod falešnými jmény, a tudíž je nemohl nikdo z antidopingových agentur kontrolovat. Před nasazením nepovolených látek byla rovněž upozorněna trenérem, aby měla v zásobě uchovanou čistou moč pro případ dopingové kontroly. Sama užívala EPO a oxandrolon, které ji naordinoval lékař Sergej Portugalov. Dokument obsahuje i video nahrávku ze setkání Julie se Sergejem Portugalovem a

Alexeiem Melnikovem hlavním trenérem atletiky Ruska, kde spolu jednali o užívání dopingu. Dále pak video nahrávku, kde je zachycen trenér Vladimir Kazarin na přípravném kempu v Kazachstánu, jak Julii osobně předává tyto zakázané látky.

Vitalij Stěpanov po dokončení studií v USA hledal zaměstnání a uplatnění ve sportovním odvětví, jeho vysněnou prací byl boj proti dopingu. V rozhovoru s ním v rámci natáčení dokumentu uvedl: *„chtěl jsem bojovat proti dopingu, a dělat sport čistší, upřímnější a lepší. Opravdu jsem věřil, že jsem přišel do práce do antidopingové organizace, kde budeme bojovat proti dopingu v Rusku. V té době jsem nebyl ženatý, byl jsem sám a byl připravený pracovat 24 hodin denně.“* Jeho náplní práce v Ruské antidopingové agentuře (RUSADA) bylo vedení tréninkových programů, práce dopingového komisaře, a dokonce fungoval jako poradce generálního ředitele. Do doby seznámení se s jeho nastávající ženou Julií nic netušil. Teprve až po seznámení s Julií v roce 2009 se dozvěděl o dopování mezi ruskými sportovci. O tom, že přirozené dovednosti stačí na to být pouze dobrým sportovcem, nikoliv však na získávání medailí, tam je potřeba užívání dopingu a zakázaných metod. V dokumentu se pak Vitalij nechal slyšet, že od té doby musel žít v podstatě dva různé životy. Zprvu manželce pomáhal shánět zakázané látky, později už nechtěli pokračovat v lhaní a obrátili se na světovou antidopingovou agenturu, kde popsali svoje zkušenosti, bohužel jejich zpráva nebyla nikdy publikována.

Vitalij Stěpanov dále v dokumentu uvedl, že v ruské antidopingové agentuře byl několikrát svědkem hovorů s lidmi z ministerstva, kteří chtěli znát jména sportovců s pozitivními vzorky. Ministerstvo pak dalo pokyn, že v případě pozitivního nálezu u ne příliš známých sportovců byli tito sportovci potrestáni dle pravidel antidopingových agentur, avšak v případě pozitivního nálezu u úspěšných, mladých a nadějných měly být pozitivní výsledky uvedeny jako chybné.

Dále se v dokument reportér zabývá dalšími podezřelými souvislostmi, které by mohly Rusko usvědčit, ze státem organizovaného dopingu. Jedním z nich jsou nejasnosti ohledně bývalého výkonného ředitele Ruské antidopingové agentury „RUSADA“ Nikity Kamajeva. Ten v létě 2014 v rozhovoru popřel jakékoliv formy zakázaných látek, manipulace se vzorky, testování pouze předem vybraných

sportovců či přijímání úplatků za účelem zamlčení pozitivních výsledků. Krátce po odvysílání byl však donucen opustit funkci a 14.2. 2016 nečekaně zemřel na selhání srdce. V dokumentu Doping – top secret: showdown for Russia natočeném později (r. 2016) však vyšlo najevo, že pracoval na knize, kde mělo být odkryto tajemství ruského dopingu. Před smrtí byl Nikita Kamajev ve spojení s dánským profesorem Vernerem Mollerem zabývající se výzkumem dopingu na Aarhuské univerzitě v Dánsku. Ten v dokumentu potvrdil, že Nikita Kamajev měl dostatek informací a dat o tajných laboratořích, které spolupracovaly na krytí dopujících sportovců, a to i na území jiných států, nejen Ruska. Kniha měla obsahovat poznatky za více jak 10 let.

V dokumentu je také obsažen video záznam rozhovoru s Dr. Grigorij Rodchenkovem. Grigorij Rodchenkov je bývalý ředitel Moskevské antidopingové laboratoře, který byl součástí systému, v němž údajně docházelo k vyměňování a manipulaci vzorků. Sám pak informoval o státem podporovaném dopingu na OH v Soči 2014. V nahrávce pak popisuje, že se jednalo o běžný a dobře organizovaný obchod s velkým objemem financí, které zajišťují že se o pozitivních výsledcích nikdo nedozví. V Rusku pak byla jedna kontaktní osoba, která tyto finance předávala někomu z IAAF. V dokumentu bylo uvedeno, že již před několika lety Rodchenkov uvedl pro televizi ARD, že kdyby byly dopingové kontroly stoprocentně spolehlivé nejspíš by Rusko přišlo o některé špičkové sportovce.

Postupem času se se svou výpovědí přidávají i další sportovci a lidé zainteresovaní v ruském dopingovém systému například - Liliya Shobukhova (maratonská běžkyně), Evgenia Pecherina (diskařka) a další.

Hajo Seppeltovi se podařilo nalézt trenéry a lékaře, kteří napomáhali s dopingem, dále pak sportovce, kteří přiznali manipulaci se vzorky a užívání dopingu. Dále se mu podařilo zjistit, že místní laboratoř napomáhala s krytím dopingu a že vláda bránila antidopingovým kontrolám ve spolupráci s antidopingovou agenturou, která poskytovala termíny kontrol sportovců. Co více je ještě třeba pro usvědčení Ruska ze státem organizovaného a krytého dopingu? Bohužel dokument Hajo Seppelta nestačí jako právoplatný důkaz. K usvědčení Ruska je zapotřebí prošetření celé situace světovou antidopingovou agenturou, jako

instituce k tomu kompetentní. Ta se po odvysílání dokumentu rozhodla situaci ihned prošetřit.

2.2 Počinání WADA v kauze ruského dopingu

Jak uvedli manželé Stěpanovovi, na první podněty mezinárodní antidopingová agentura vůbec nereagovala. Stěpanovovi údajně zaslali už dříve na její adresu znepokojující zprávu o systematicky řízeném dopingu v Rusku, bohužel však bez jakékoliv odezvy. Po odvysílání dokumentu německé televize ARD a obdržení všech podkladů, které se podařilo nashromáždit Hajo Seppeltovi, bylo vedení světové antidopingové organizace společně se zbytkem sportovního světa zdrceno. Na tyto podklady ukazující dokonale plánovaný systém krytí ruských dopujících sportovců musela už WADA začít reagovat ihned.

Po odvysílání dokumentu, v prosinci roku 2014, WADA vydala zprávu ohledně jejího znepokojení z podezření o systematickém dopingu v Rusku a dalším porušování Světového antidopingového kodexu, na které bylo v dokumentu upozorněno. WADA ve zprávě rovněž uvedla, že již obdržela některé informace a důkazy, které byly v dokumenty uvedeny a všechny tyto informace předala příslušnému nezávislému orgánu v rámci mezinárodní federace IAAF (World Anti-Doping Agency, 2014). Předseda WADA, Sir Craig Reedie se k problému vyjádřil: „*WADA je nezávislou antidopingovou agenturou, která je mandátem pověřena, aby zajistila podporu čistých sportovců v každém sportu a zemi. Tvrzení vznesená v televizních dokumentech proto vyžadují pečlivou kontrolu, předtím, než bude rozhodnuto, jaké další kroky musí WADA podniknout. Je třeba potvrdit a hledat nové důkazy ohledně porušení antidopingových pravidel a mezinárodních standardů, ke kterým údajně došlo a WADA následně musí zajistit, aby pak sportovcům a dalším, kteří podváděli ať už na národní nebo mezinárodní úrovni, bylo vhodným způsobem zabráněno*“ (World Anti-Doping Agency, 2014).

Na konci roku 2014 WADA jmenovala nezávislou tříčlennou komisi. Komise byla zřízena k nezávislému vyšetřování dopingových praktik, korupčních praktik týkajících se sběru vzorků a řízení jejich výsledků a dalších nelegálních postupů týkajících se Ruska, Mezinárodní asociace atletické federace, sportovců, trenérů,

školitelů, lékařů a dalších členů sportovního doprovodu, stejně jako akreditované laboratoře se sídlem v Moskvě a ruské antidopingové agentury (RUSADA). Komise, měla formálně zahájit šetření v lednu 2015. Komisi předsedal bývalý prezident WADA Richard W. Pound. Jako další člen komise byl vybrán zkušený právní zástupce, profesor Richard McLaren. Profesor McLaren má významné zkušenosti ve světě mezinárodního sportovního práva a je dlouholetým členem Rozhodčího soudu pro sport (CAS). A jako třetího člena komise WADA oznámila Güntera Youngho. Günter Younger, vedoucí oddělení počítačové kriminality bavorské Landeskriminalamt (LKA), má bohaté zkušenosti s vymáháním práva, včetně několikaleté spolupráce s Interpolem a Europolem, kde se soustředil na boj s drogami a organizovaným zločinem. Tato komise měla podat zprávu o vyšetření situace do konce roku 2015 (World Anti-Doping Agency, 2015).

Začátkem srpna 2015 německá televize ARD odvysílala další z dokumentů Hajo Seppelta, dokument s názvem Doping – Top Secret: The Shadowy World of Athletics, který obsahuje další nová obvinění ohledně rozšíření dopingu v mezinárodní atletice. V dokumentu je uvedeno, že televizi ARD a novinám The Sunday Times se podařilo získat uniklou databázi IAAF, která obsahovala více jak 12 tisíc krevních vzorků od asi 5 tisíců sportovců v letech 2001-2012. WADA rozhodla vzhledem k novým obviněním, která byla rozšířením těch, které byly vzneseny již v předešlém dokumentu z prosince 2014, že další nově získané informace budou okamžitě předány nezávislé komisi pro její další vyšetřování. Současně s tím WADA rozhodla o prodloužení mandátu nezávislé komisi k prošetření nových obvinění (World Anti-Doping Agency, 2015). V následujících dnech WADA vydala prohlášení, že uniklá databáze obsahující krevní hodnoty nepochází z jejího systému a správy ADAMS, a tak sportovci mohou mít nadále důvěru při ochraně osobních údajů. WADA se rovněž ve svém prohlášení snažila uklidnit čisté sportovce, že atypická krevní data objevující se v této databázi nemusejí nutně znamenat doping, neboť základním principem biologického pasu sportovce (ABP) je sledování vybraných biologických proměnných v čase, které nepřímo odhalují dopady dopingu spíše než se pokoušet odhalit samotnou dopingovou látku nebo metodu, a proto by bylo velmi unáhlené vyvodit závěry na základě takto omezených informací (World Anti-Doping Agency, 2015).

Další vlna znepokojení pro WADA přišla odvysíláním třetího z dokumentů německé televize ARD pod názvem Russia's Red Herrings. Dokument tvrdí, že osoba z ruské antidopingové agentury (RUSADA) předem varovala sportovce před plány testování. Dále pak, že jednotlivec spojený se všeruskou atletickou federací (ARAF) poskytuje sportovcům zakázané látky a že trenér, který byl sankcionován na základě zprávy nezávislé komise WADA (část 1), stále působí jako trenér v Rusku navzdory zákazu.

V květnu roku 2016 opět vyšla na povrch nová, děsivá obvinění o ruském dopingu. Ta se tentokrát týkala Olympijských her v Soči z roku 2014 a byla odvysílána na CBS v pořadu 60 Minutes. Ve vysílání se objevila další obvinění z nedovoleného dopingu ruských sportovců a doprovodných členů na hrách v Soči. Na základě zaznamenaných rozhovorů mezi Vitaly Stěpanovem a bývalým ředitelem laboratoře v Moskvě, dr. Grigorij Rodčenkovem, bylo ve vysílání tvrzeno, že mnoho ruských sportovců na hrách v Soči dopovalo, a to včetně čtyř zlatých medailistů, kteří údajně užívali steroidy. Vysílání také naznačuje, že ruská federální bezpečnostní služba (FSB) zasáhla do antidopingového programu her, včetně některých agentů FSB, kteří byli zaměstnáni jako důstojníci kontroly dopingu (World Anti-Doping Agency, 2016). Do vyšetřování se zapojil i Mezinárodní olympijský výbor (MOV), který se zavázal k plné spolupráci hlavně proto, že se jedná o vzorky z OH v Soči. Vyšetřovací tým byl veden Mathieu Holzem, který je bývalým šéfem francouzského četnictva a agentury INTERPOL. Pan Holz vytvořil multidisciplinární tým expertů, který zahrnoval vedoucí nezávislé vědce, jako je ředitelka akreditované laboratoře WADA v Montrealu, profesorka Christiane Ayotteová (World Anti-Doping Agency, 2016). V následujících dnech jmenoval do vyšetřovacího týmu prezident WADA, Sir Craig Reedie, profesora Richarda H. McLarena jako nezávislou osobu, která povede šetření v Soči. Profesor McLaren tak byl pověřen dalším vyšetřováním tentokrát obviněními vznesenými v souvislosti s olympijskými hrami v Soči v roce 2014, které vydaly CBS 60 Minutes a noviny The New York Times 8. a 12. května. Profesor McLaren pracoval nezávisle a byl podporován multidisciplinárním týmem. Za pomoci profesora McLarena tým začal shromažďovat a přezkoumávat veškeré důkazy, aby se zjistilo, zda došlo k porušení antidopingových pravidel nebo

jakýchkoli jiných pravidel či zákonů. Po ukončení šetření byla zveřejněna jeho úplná zpráva a zpřístupněny všechny příslušné důkazy (World Anti-Doping Agency, 2016).

2.3 Výsledky šetření nezávislých komisí

2.3.1 Zpráva nezávislé komise-první část

Dne 11. prosince 2014 zahájila nezávislá komise, jmenovaná agenturou WADA, svou činnost, aby prošetřila obvinění z dopingových praktik, korupčních praktik týkajících se sběru vzorků a řízení výsledků, a další zakázané praktikování antidopingových postupů, které se týkají Ruska, IAAF, sportovců, trenérů, lékařů a dalších členů sportovních doprovodů, stejně jako i akreditované laboratoře se sídlem v Moskvě a ruské antidopingové agentury (RUSADA). Podle podmínek svého mandátu měla předložit zprávu do 31. prosince 2015 prezidentovi WADA. Úloha komise však byla vlivem zjištění dalších nových obvinění po odvysílání dalšího dokumentu televize ARD v srpnu téhož roku prodloužena, s cílem prověřit i nová, výše již zmiňovaná obvinění.

Na konci roku 2015 nezávislá komise pořádala tiskovou konferenci o jejích zjištěních a doporučeních na základě šetření obvinění z předešlého roku. Předseda a členové nezávislé komise během tiskové konference představili závěry a doporučení týkající se obvinění z dopingových praktik v oblasti sportu.

Ve své zprávě nezávislá komise shledala, že v Rusku skutečně existuje systematická úroveň dopingu, která byla částečně podporována a kryta nesvědomitým personálem podporujícím sportovce v Rusku. Komise uvedla úroveň vlivu státu ve svých závěrech a rovněž výslovně uvedla, že Rusko a atletika nejsou však jediní kdo byl v tomto systému užívání dopingu ve sportu zapojen. Zpráva nezapomněla poukázat na to, že 16 let od založení agentury WADA bylo více než dost času na to, aby antidopingové organizace vytvořily programy, které by vyhovovaly a byly dodržovány a pokud tak neučiní, znamená to lhostejnost k ochraně čistých sportovců (Pound, McLaren, Younger, 2015).

2.3.2 Zpráva nezávislé komise-druhá část

Vlivem zjištění dalších a nových obvinění po odvysílání dalšího dokumentu televize ARD v srpnu 2015 byla úloha nezávislé komise prodloužena, s cílem prověřit i nová, výše již zmiňovaná obvinění. Začátkem roku 2016 tak nezávislá komise pořádala druhou tiskovou konferenci, kde byla představena zjištění a doporučení týkající se obvinění z rozsáhlého dopingu v mezinárodní atletice.

Komise konkrétně uvedla zjištění o záležitostech trestního charakteru, které jsou v rozporu se Světovým antidopingovým kodexem. Ve zprávě nezávislé komise bylo rovněž zkoumáno obvinění z úniku databáze, která patří Mezinárodní asociaci atletických federací (IAAF), která obsahuje více než 12 000 krevních testů od přibližně 5 000 sportovců v letech 2001 až 2012. Při vyšetřování nezávislá komise zjistila v rámci IAAF, porušování antidopingových pravidel, které se rozšířilo na trestné činy spiknutí, korupce a úplatkářství v rámci vedení této organizace. Komise zjistila, že jednotlivci v řídicím orgánu finančně vydírali sportovce výměnou za krytí dopingových výsledků a udržení tak sportovců v soutěžích i přestože měli pozitivní dopingový nález. Kromě toho zpráva obsahuje řadu důležitých doporučení týkajících se řízení a reformy, kterou by IAAF měla provést, aby zajistila, že budou zavedena bezpečnostní opatření, aby k takovému jednání již nemohlo dojít v budoucnu (Pound, McLaren, Younger, 2016).

2.3.3 McLarenova zpráva

Po zjištění dalších obvinění tentokrát týkajících se OH v Soči 2014 a údajných nekalých dopingových praktikách byl jmenován do vyšetřovacího týmu profesor Richard H. McLaren. Ten byl požádán, aby zjistil a prověřil skutečnosti týkající se následujících skutečností:

1. Zda došlo během OH a Paralympijských her v Soči v roce 2014 k manipulaci dopingového řízení, včetně zásahů do odebraných vzorků v rámci akreditované laboratoře v Soči, která zde byla zřízena pro OH.
2. Identifikovat "modus operandi" a osoby do takové manipulace zapojené.
3. Identifikovat každého sportovce, který takové manipulace mohl využít, aby zakryl své pozitivní dopingové testy.

4. Zjistit, zda se také tento "modus operandi" v rámci moskevské laboratoře mohl vyskytnout i v jiném období nejen v průběhu OH.
5. Zjistit další důkazy nebo informace od Dr. Rodchenkova, který se podílel na odhalení kauzy (World Anti-Doping Agency, 2015).

Během tiskové konference, profesor Richard H. McLaren, představil své poznatky týkající se obvinění z dopingu ve sportu, zveřejněných televizí CBS v pořadu 60 Minutes a novinami The New York Times ve dnech 8. a 12. května. Jeho zpráva na 103 stranách popisuje následující klíčová zjištění, o kterých nelze pochybovat:

1. Moskevská laboratoř pracovala v rámci státního diktátorského bezpečnostního systému, který je ve zprávě popsán jako Disappearing Positive Methodology (volně přeloženo jako metoda zmizení pozitivních výsledků), která chránila dopující ruské sportovce, vč. handicapovaných.
2. Laboratoř provozovala jedinečnou metodu výměny vzorků, která umožnila dopujícím sportovcům soutěžit na hrách. Jednalo se o výměnu vzorků pomocí speciálně vyrobených otvorů ve zdech laboratoře. Ty ve své zprávě popisuje jako tzv. „myší díry“, díky nimž docházelo k tajným výměnám testovaných vzorků.
3. Ministerstvo sportu řídilo, kontrolovalo a dohlíželo na manipulaci s analytickými výsledky sportovců a výměny vzorků za aktivní účasti a pomoci Federální bezpečnostní služby (FSB), Střediska sportovní přípravy národních týmů Ruska a obou akreditovaných laboratoří v Moskvě a v Soči (McLaren, 2016).

Zpráva rovněž uvádí zapojení ruské národní antidopingové agentury (RUSADA) a ukazuje, že některé klíčové osoby, například zástupce ruského ministra sportu, byly členy ruského olympijského výboru. Dále vyšetřování odhalilo, že státní dohled a řízená kontrola moskevské laboratoře při zpracování a zakrývání vzorků moči ruských atletů byla aplikována na všechny sportovní disciplíny, jejichž vzorky moči byly analyzovány v moskevské laboratoři. Zpráva tedy potvrzuje důkazy poskytnuté Dr. Rodchenkovem, které odhalily světu sportu rozsah úmyslného zneužívání moci a proces prováděných kontrol v Rusku, které je

naprosto nepřijatelné pro všechny sportovce. McLarenova zpráva potvrzuje, že v této době návrat agentury RUSADA k dodržování předpisů nemůže být přinejmenším zvaženo, dokud nebudou z jejich rolí vyloučeni všichni lidé z ruského ministerstva pro sport a další vládní útvary a agentury, které jsou ve zprávě zahrnuty. McLaren ve své zprávě vysvětlil, že vzhledem k časové tísní neměl dostatek prostoru na třetí prvek ze specifikace vyšetřování, kterým bylo identifikovat každého sportovce, který by mohl mít prospěch z takové manipulace, aby utajil pozitivní dopingové testy (McLaren, 2016).

Důsledkem toho byl profesor McLarenovi prodloužen mandát a začátkem prosince roku 2016 tak doplnil vyšetřování vydáním druhé části jeho zprávy. V druhé části zprávy profesor McLaren popisuje následující klíčová zjištění:

1. V průběhu zimních olympijských her v Soči 2014 byla zjištěna záměna vzorků 2 hokejistek, které odevzdaly vzorky s mužskou DNA. Dále pak manipulace s původními vzorky celkem 5 medailistů za pomoci solí, které pozměnily chemické složení daných vzorků a u dalších 12 medailistů byly zjištěny škrábance a značky na vnitřních stranách lahviček na vzorky, což poukazuje rovněž na manipulaci s nimi. A rovněž byla zjištěna manipulace se vzorky i u 6 paralympijských medailistů.
2. Institucionální spiknutí existovalo jak v letních, tak zimních sportech, za účasti ruských úředníků v rámci ministerstva sportu a jeho infrastruktury, jako je ruská antidopingová agentura (RUSADA), středisko sportovní přípravy národních týmů Ruska, moskevské akreditované laboratoře spolu s ruskou Federální bezpečnostní službou (FSB) za účelem manipulace s dopingovými kontrolami. Sportovci tak nekonali individuálně, ale v organizované infrastruktuře, což potvrdilo tvrzení již z první části zprávy. Toto systematické a centralizované krytí a manipulace s procesem dopingové kontroly se vyvíjelo a bylo vylepšeno v průběhu jeho používání na letních olympijských hrách (LOH) v Londýně 2012, Univerziádě 2013, mistrovství světa IAAF v Moskvě 2013 a zimních hrách v Soči v roce 2014. Výměna vzorků moči ruských atletů, potvrzená v druhé části zprávy, která se vyskytla v Soči, se nezastavila na konci zimních olympijských her. Technika výměny vzorků

používaná v Soči se stala pravidelnou měsíční praxí moskevské akreditované laboratoře při řešení dopující ruské elity letních i zimních sportovců. Tuto techniku potvrzuje testování DNA a solí. V dalších případech byla používána i již zmiňovaná tzv. Disappearing Positive Methodology (metoda zmizení pozitivních výsledků).

3. Celkem 15 ruských medailistů bylo identifikováno na seznamu podezřelých z LOH v Londýně. Deseti z nich již byly medaile odebrány.
4. Po mistrovství světa IAAF v Moskvě v roce 2013 byly vyměněny 4 vzorky atletických sportovců. Další cílové testování bude probíhat.
5. Dohromady více jak 1000 ruských sportovců letních či zimních sportů, vč. Paralympijského sportu je možno identifikovat jako osoby, které se účastnili této manipulace, aby tak kryly své pozitivní dopingové testy. Na základě informací uvedených mezinárodními federacemi během vyšetřování existuje asi 600 případů v letních sportech a 95 případů v zimních sportech (McLaren, 2016).

2.4 Přijatá opatření

Na základě podaného šetření situace ohledně Ruského dopingu na tiskové konferenci nezávislé komise, se WADA rozhodla podstoupit opatření doporučená jejími členy. WADA reagovala rychle a pevně na klíčová doporučení nezávislé komise, která byla nastíněná v její zprávě. Prezident WADA Sir Craig Reedie řekl, že se jedná především o všechny nutné a nezbytné kroky, které snad povedou ke změně za čistý sport, zároveň s tím však uznal, že se jedná pouze o špičku ledovce a že pro skutečné řešení problému dopingu musí antidopingová společnost dále zdokonalit dosavadní přístup a především prostředky, které jsou jim přiděleny. Dne 10. listopadu tak WADA vydala tato rozhodnutí:

1. Prozatímní pozastavení činnosti moskevské laboratoře a zřízení disciplinární komise
2. Doporučení ruskému ministerstvu sportu, aby byl ředitel moskevské laboratoře Dr. Grigory Rodchenkov natrvalo odvolán. Následkem toho Dr. Rodchenkov okamžitě rezignoval.

3. Požádání IAAF, aby prohlásila svou členskou organizaci, Federaci všech ruských atletických sportů (ARAF) za nevyhovující. Následně Rada IAAF dnes dočasně pozastavila ARAF jako člena IAAF s okamžitou platností.
4. Zahájit proces s cílem posoudit dodržování pravidel ruské antidopingové agentury (RUSADA) v souladu s kodexem. Později se WADA setkala s ruskou delegací vedenou ruským ministrem sportu, kterým je Vitaly Mutko, ten WADA ubezpečil, že se rovněž bude zabývat otázkami a problémy uvedenými ve zprávě nezávislé komise. WADA se rozhodla přepracovat ruský antidopingový program tak, aby byla chráněna práva čistých sportovců na celém světě a obnovila se důvěra veřejnosti v ruskou atletiku. Následně WADA založila tým odborníků, který odcestoval do Moskvy na počáteční setkání, aby prozkoumal způsoby a prostředky, jakými může být antidopingový program veden během období nedodržování Světového antidopingového kodexu. Spolu s ním do Moskvy dorazila také UK Anti-Doping (UKAD), ta v období, kdy RUSADA nebude v souladu s kodexem, bude provádět nezbytná testování a zajistí na ruských sportovcích cílené a zpravodajské testování a bude v této době zodpovědná za následnou koordinaci výsledků s příslušnými sportovními federacemi. Řízení výsledků všech případů bude řízeno určeným nezávislým orgánem (World Anti-Doping Agency, 2016).

Ve zprávě existuje i mnoho dalších doporučení, na kterých již WADA zapracovala a hodlá se jimi dále zabývat i v budoucnu. WADA začala ihned podstupovat potřebné kroky k odstranění chyb, které v dodržování antidopingových pravidel existují. Jednou z priorit je posílení nezávislé kontroly a regulační funkce pro dohled nad dodržováním antidopingových předpisů, podobně jak tomu došlo počátkem roku, nezávislou komisí. Dále pak dostatečně zásobovat informacemi svá oddělení pro mezinárodní vyšetřování a zdokonalit svůj proces oznamování tak, aby povzbuzoval a poskytoval větší ochranu anonymním zdrojům, které mohou být ochotny předložit cenné informace. Na doporučení ze zprávy byl

rovněž vydán zákaz i pro některé trenéry, lékaře a další členy sportovního doprovodu.

V souvislosti se zjištěními ohledně korupce a úplatkářství v rámci IAAF, které vyplynuly na povrch a byly potvrzeny v druhé části zprávy nezávislé komise se WADA rozhodla přijmout jistá opatření. President WADA Sir Craig Reddie se vyjádřil, že se jedná o jasné nedodržování zákonů a antidopingových pravidel, které absolutně podkopalo důvěru mezi čistými sportovci a veřejností na celém světě. Vzhledem ke zločinecké povaze jednání těchto osob, se WADA rozhodla předat rozhodnutí o jejich vinně do rukou francouzského soudního systému. V souvislosti s uniklou databází IAAF, která obsahuje více než 12 000 krevních testů od přibližně 5 000 sportovců v letech 2001 až 2012, WADA prohlásila, že databáze je neúplná, a že podezřelé krevní hodnoty nemohou být považovány za případný doping, jak rovněž potvrdila i zpráva nezávislé komise (World Anti-Doping Agency, 2016).

V rámci dalších opatření se společnost WADA rozhodla spolupracovat přímo s agenturou RUSADA, aby pomohla ruské antidopingové agentuře obnovit dodržování Světového antidopingového kodexu. Testování v té době podléhalo UK Antidoping (UKAD) a dalším důležitým krokem bylo jmenování dvou mezinárodních odborníků do Ruska, aby bylo zajištěno, že antidopingový systém bude bez jakýchkoli nepatřičných zásahů a bude zcela nezávislý. V doporučení byl zahrnut i přehled všech stávajících zaměstnanců, kteří se mohli na podvodech podílet. Vzhledem k nejnovějším obviněním, ohledně porušení zákazu spolupráce s některými trenéry a lékaři vydané v první části zprávy, si WADA v plné míře uvědomuje, že je bezpodmínečně nutné, aby oba odborníci okamžitě zahájili práci na agentuře RUSADA (World Anti-Doping Agency, 2016). Do funkce nezávislých odborníků byli 25. dubna 2016 jmenováni Peter Nicholson z Austrálie, který se specializuje na mezinárodní vyšetřování trestných činů a který byl rovněž součástí nezávislé reformní komise pro cyklistiku v roce 2015 (CIRC) a Ieva Lukosiute-Stanikuniene, ředitel litevské antidopingové agentury a předseda poradní skupiny Rady Evropy pro vzdělávání. Jako součást své odpovědnosti za obnovu společnosti RUSADA měli odborníci rovněž za úkol zajistit, aby organizace jednala zcela nezávisle a bez vnějšího zasahování, což bylo klíčovým doporučením nezávislé komise WADA. Oba jsou povinni pravidelně a průběžně informovat WADA o

pokroku, který RUSADA učinila ve svém úsilí o to, aby se stala kompatibilní antidopingovou organizací (World Anti-Doping Agency, 2016).

Další klíčová doporučení výkonného výboru vydala WADA založená na vyšetřovací zprávě profesora McLarena, a žádá, aby příslušné organizace tato nezbytná rozhodnutí přijala na základě svých pravidel a předpisů. Jedná se o tato doporučení:

1. Mezinárodní olympijský výbor a Mezinárodní paralympijský výbor, by měl v rámci svých stanov schválit zákaz účasti všech sportovců Ruského olympijského výboru a ruského paralympijského výboru na OH v Riu de Janeiru.
2. Mezinárodní sportovní federace, zejména těch sportů zmiňovaných v McLarenově zprávě, by měly zvážit své povinnosti a případné potřebné kroky k dodržení antidopingového kodexu v případě jejich Ruských národních federací.
3. Zakázání přístupu Ruským vládním úředníkům na mezinárodní soutěže, včetně OH v Riu de Janeiru 2016.
4. Ruská antidopingová agentura (RUSADA) by měla nadále zůstat nevyhovující v souladu s antidopingovým Kodexem. Prozatím nedostála stanoveným kritériím pro její možnou obnovu činnosti, a to především personálních změn. Její personální obsazení a nezávislost bude WADA dále řešit.
5. Činnost akreditované laboratoře v Moskvě by měla být rovněž nadále pozastavena.
6. Etická komise FIFA by se měla zabývat obviněním z McLarenovi zprávy, ohledně role ministra Vitalye Mutka, jakožto člena jejího výkonného výboru (World Anti-Doping Agency, 2016).

Po zveřejnění zprávy 18. července byly nashromážděné důkazy předány mezinárodní paralympijské komisi, která působí jako mezinárodní federace pro několik paralympijských sportů a má pravomoc i v případě Paralympijských her, a mezinárodní federaci olympijských sportů, které jsou zapojeny ve zprávě pro

důležité a naléhavé posouzení sankcí jednotlivců před OH v Riu de Janeiru 2016 a jejich následném možném startu.

Na základě zveřejnění důkazů ve druhé části McLarenovi zprávy 9. prosince 2016, které vyšetřovací tým popisuje jako "založené na nezměnitelných skutečnostech", měly mít pro mezinárodní organizace, které byly odpovědné za proces řízení výsledků a soudní rozhodování týkající se případných porušení antidopingových pravidel velkou váhu. Vyšetřovací tým poskytl agentuře WADA shrnutí ze získané evidence pro každého sportovce uvedeného ve zprávě. Tyto souhrny poskytla WADA rovněž všem provozovatelům, jejichž sportovci jsou uvedeni ve zprávě, jakož to i MOV, IPC a dalším příslušným organizacím. Po obdržení těchto souhrnů, přebraly odpovědnost za přezkoumání dostupných důkazů samy organizace.

2.5 První rozsudky v tomto případě

První rozsudky padly mezinárodní atletickou federací (IAAF), ta se rozhodla Rusko vyřadit ze všech mezinárodních soutěží a následně jim hrozilo i vyloučení z olympijských her v Riu de Janeiru. Učinila tak 13. listopadu 2015 na videokonferenci IAAF. Jako důvod nutnosti suspendovat Rusko byl především uveden pokles důvěry soupeřů i veřejnosti, ke kterému by došlo v případě závodění ruských atletů po odhalení nekalých praktik Ruského státu. Hlasování rady Mezinárodní atletické federace o suspendaci Ruska bylo jasné. Prezident IAAF Sebastian Coe však také prohlásil, že zrušení suspendace by bylo možné, avšak pouze v případě, že Rusové přistoupí k určitým změnám (Novotný, iDNES.cz, 2015).

V červnu roku 2016 Rada IAAF jednohlasně schválila doporučení pracovní skupiny pro IAAF, že pozastavení ARAF bude trvat nadále. Doporučení bylo výsledkem neschopnosti ARAF splnit kritéria pro obnovení činnosti, která byla stanovena pracovní skupinou. Jako kritérium byla například stanovena nutná a významná změna struktury a vztahů mezi ruskými sportovci, doprovodným personálem sportovců, vládními a sportovními vůdci. Dokud nepokročí v požadovaných změnách kultury v Rusku díky silným vzdělávacím a preventivním

programům, podporované nezávislou dopingovou kontrolou a rozsáhlými programy dodržování předpisů; WADA nemůže zajistit čistým sportovcům světa, že došlo k reformě. Nesplnění kritérií mohlo být způsobeno silně zakořeněnou kulturou tolerance dopingů a neschopnost vytvořit silnou a účinnou antidopingovou infrastrukturu schopnou odhalit a odrazit doping. WADA bere na vědomí, že pozastavení znamená, že podle pravidel IAAF nemohou ruští sportovci startovat v mezinárodních soutěžích, včetně mistrovství Evropy a olympijských her v Riu de Janeiru 2016. WADA ovšem apeluje na rozhodnutí IAAF a přiklání se k návrhu pozměnit předpis IAAF, který by ruským sportovcům vyjíměčně umožnil podat žádost o způsobilost a bylo jim umožněno startovat v mezinárodních soutěžích, včetně olympijských her, v individuálním postavení pod neutrální vlajkou. A to pod podmínkou, že splňují jistá kritéria, například, že byli vystaveni důvěryhodným dopingovým programům a kontrolám mimo Rusko. WADA také znovu potvrzuje svou podporu a doporučení pracovní skupině IAAF, aby především zvažila žádost informátora Julie Stěpanovové a přiklonila se k povolení jejího startu pod neutrální vlajkou (World Anti-Doping Agency, 2016).

Dalším z rozsudků, které pro Rusko vplynulo bylo odebrání pořadatelsví několika následujících mezinárodních akcí. Například světový šampionát v jízdě na bobech a skeletonu, Světový pohár v biatlonu a Světový pohár v rychlobruslení (Kopřiva, Lidovky, 2016).

Po zjištění posledních obvinění ohledně podpory dopingů na OH v Soči a po vydání druhé části zprávy profesora McLarena začala WADA i zpětně prověřovat korektnost dopingových kontrol a výsledky dopingových testů na mezinárodních akcích v minulosti. V této souvislosti bylo již prověřeno nepřeborné množství vzorků. Ve zprávě profesora McLarena bylo zveřejněno, že se jedná o více jak 1000 ruských sportovců včetně handicapovaných jak v letních, tak zimních sportech, kteří jsou zapojeni do manipulace se vzorky, aby zakryli pozitivní výsledky dopingů. Po zveřejnění této zprávy již padlo mnoho rozsudků, po kterých došlo k odebrání mnoha titulů a medailí. Nutno dodat, že vyšetřování stále není u konce ani v současnosti a neustále dochází k odhalení dalších případů.

2.6 Neúčast na OH v Riu de Janeiru

Problém vzniklý odvysíláním dokumentu o státem řízeném dopingu v Rusku představoval hlavně ohrožení korektnosti blížících se olympijských her v Riu de Janeiru. Účast či neúčast Rusů na posledních olympijských hrách 2016 v Riu de Janeiru bylo dlouho diskutované téma, a to jak pro mezinárodní olympijský výbor, tak pro příslušné sportovní federace.

17. června 2016 žurnalista Owen Gibson informoval krátkou zprávou na twitteru: „*IAAF nezruší suspendování ruských lehkých atletů před Riem-2016, protože nebyla dodržena kritéria pro obnovení členství*“, to samé platí i pro ruské funkcionáře, kterým byly odebrány akreditace, tak rozhodla rada IAAF (Sputnik, 2016).

18. června 2016 výkonný výbor mezinárodního olympijského výboru uvedl ve zprávě pro tisk, že zcela respektuje rozhodnutí IAAF o vyloučení atletů Ruska. Dále připomněl, že vystoupení sportovců v každém mezinárodním turnaji tedy i olympijských her je v kompetenci příslušných mezinárodních federací (Sputnik, 2016).

25. června 2016 se ruští atleti proti rozhodnutí IAAF o jejich nestrartování na olympijských hrách hromadně odvolali k mezinárodní sportovní arbitráži (CAS), (Sport.cz, 2016).

21. července 2016 bylo toto odvolání u mezinárodní sportovní arbitráže zamítnuto (Sport.cz, 2016).

24. července 2016 Mezinárodní olympijský výbor odmítl rozhodnout samostatně o účasti ruské reprezentace na OH 2016 a přenechal toto rozhodnutí na jednotlivých mezinárodních sportovních federacích. A to především z důvodu různé četnosti dopingů v jednotlivých sportech a možnost tak samotných federací lépe posoudit jednotlivé případy. Ty nakonec opustily od plošného trestu pro ruskou reprezentaci v zájmu ochrany „čistých“ sportovců a k rozhodnutím budou přistupovat jednotlivě. Rusové však nesmějí nominovat žádného sportovce, který byl již v minulosti trestán za doping. Dalším kritériem pak bylo, aby jednotlivé federace přihlížely jen k výsledkům antidopingových kontrol provedených mimo

Rusko, tedy mimo ruský antidopingový systém. Dále bylo projednáno, že každý ruský sportovec žádající o povolení startovat na OH bude dodatečně zkontrolován. Pokud se kontrole nepodrobí bude jeho akreditace na OH automaticky zrušena (Sputnik, 2016).

31. července 2016 mezinárodní olympijský výbor přenesl zodpovědnost o rozhodování ve věci startu Ruských atletů na tříčlennou komisi, která bude projednávat jednotlivé případy. Členy komise jsou Juan Antonio Samaranch (syn v pořadí sedmého prezidenta MOV), předseda lékařské komise MOV Uğur Erdener a předsedkyně atletické komise Claudia Bokelová (Sputnik, 2016).

V konečném důsledku jedinou atletkou, které byla udělena výjimka ve startu na OH v Riu de Janeiru byla Darja Klišinová. Té federace umožnila startovat na OH, neboť se v té době už 3 roky připravovala mimo území Ruska a podrobovala se dopingovým kontrolám taktéž mimo ruský systém (Aktuálně, 2016).

Řešení účasti na hrách v Riu de Janeiru se nevyhnula ani paralympijská ruská reprezentace. Ta se bohužel žádné spravedlnosti nedomohla a mezinárodní paralympijský výbor rozhodl nekompromisně zákazem startování celé ruské paralympijské reprezentaci (Kopřiva, Lidovky, 2016). McLaren ve své zprávě totiž uvedl, že v systému byli i ruští paraolympici, na čemž IPC rozhodl o plošném trestu. Nicméně v době jejího rozhodnutí nebyl znám žádný konkrétní případ prokazaného dopingu u paralympijských sportovců.

Současně s řešením otázek, zda nechat ruské sportovce startovat na blížících se olympijských hrách v Riu de Janeiru, se MOV a WADA začala zabývat i přezkoumáním možných dopingových prohřešků na předešlých olympijských hrách.

2.7 Odhalení zbytku ledovce

Již v prvních zmínkách a odvysílaných dokumentech o státem organizovaném dopingu klíčoví svědci Julie a Vitalij Stěpanovovi zmiňovali, že se nejedná pouze o odvětví atletiky. Dále zde byly zmiňovány sporty biatlon, plavání, cyklistika, alpské lyžování.

To potvrdila již na konci roku zpráva nezávislé komise, která upozorňovala, že se rozhodně nejedná pouze o problém konkrétně Ruska a jejích atletických sportovců. Prezident WADA Sir Craig Reedie se na základě výsledků zjištěných nezávislou komisí nechal slyšet, že rovněž uznává, že v tomto případě jde jen o špičku ledovce a že pro skutečné řešení problému dopingu musí antidopingové společenství dále zdokonalit dosavadní přístup a především zdroje, které jsou jí přiřazeny (World Anti-Doping Agency, 2015).

23. března 2016 se objevila tvrzení v deníku The Times, která naznačovala systematické užívání drog také v ruském plavání. Agentura WADA vydala následně prohlášení, že bude pokračovat v ověření těchto informací poskytnutých její nezávislou komisí, které by tyto zprávy potvrdily. Na základě těchto skutečností a případných informací z jiných zdrojů měla WADA rozhodnout o tom, jaká úroveň šetření je potřeba. WADA již napsala světovému plaveckému orgánu FINA. Zejména ji znepokojila obvinění, že pan Sergej Portugalov, který v současné době čelí celoživotnímu zákazu práce v atletice kvůli zjištěním nezávislé komise, může pracovat v plavání. Je třeba poznamenat, že podle Světového antidopingového kodexu by taková celoživotní sankce měla být uznána všemi ostatními Mezinárodními sportovními federacemi (World Anti-Doping Agency, 2016).

Přímo v McLarenově zprávě pak například vyplynulo napovrch i podvádění ruských reprezentantek hokeje, ty měly údajně odevzdávat vzorky moči svých mužských kolegů. Dalším pozoruhodným zjištěním ve zprávě je například úloha, kterou v rámci systému hrál jeden z členů výkonného výboru FIFA, ruský ministr sportu Vitaly Mutko. WADA proto vyzývá Etickou komisi FIFA, aby se zabývala obviněními týkajícími se fotbalu a úlohou tohoto člena (McLaren, 2016).

Ke konci roku 2016 zahájil mezinárodní olympijský výbor disciplinární řízení s 28 ruskými sportovci, kteří jsou podezřelí z manipulace se vzorky z olympijských her v Soči. Mezinárodní lyžařská federace (FIS) pak uvedla, že z toho se jedná o 6 lyžařů. Později se přidala i mezinárodní biatlonová unie (IBU), která uvedla, že mezi podezřelými je i několik zástupců biatlonu (iSport, 2016).

2.8 Vyjádření Ruska ke kauze

V prvních reakcích na obvinění Rusko svou vinu odmítalo. Podle ministra sportu Vitalije Mutka k systematickému řízení dopingu ve sportu v Rusku nemohlo docházet. Ministr sportu Vitalij Mutko popíral jakoukoliv spolupráci vlády s pracovníky antidopingových organizací, neboť dle jeho slov stát již dávno přestal zasahovat do dění ve sportu.

Zprvu stejným způsobem odmítal vznesená obvinění i sám prezident Ruska Vladimir Putin. Zákaz startování ruských reprezentantů na mezinárodních soutěžích označil za nespravedlivé rozhodnutí a rovněž popřel, že by do organizovaného dopingu reprezentantů byla zapojena sama vláda. Zároveň také nesouhlasil s rozhodnutím o plošném trestu pro ruské sportovce a upozornil, že zodpovědnost by měl nést každý osobně (Česká tisková kancelář, 2016). Později se však nechal slyšet, že boj proti dopingu v Rusku příliš nefungoval, ale opakovaně odmítl, že by podvody se zneužíváním látek kontroloval a řídil stát. Nyní sám ale přiznává, že nefunkční boj proti dopingu je vinou Ruska a je zapotřebí identifikovat všechny, kteří se na tom podíleli. Na novém systému bojujícím proti dopingu, který by měl být v budoucnu vyjmut z ministerstva sportu a být nezávislou organizací Rusko již pracuje společně s WADOU, která Putinův postoj uvítala a bere jako krok správným směrem (Česká tisková kancelář, 2017).

3 Morální problémy

Následující kapitoly budou stěžejními celé práce. Bude zde shrnut přehled argumentace, tedy argumentů a protiargumentů kolem celé kauzy.

Je nutno dodat, že prameny se občas neshodují a dohledávání informací tím bylo komplikovanější. Dále práci trochu komplikoval i fakt, že kauza ruského dopingu nebyla zatím zcela odkryta a visí nad ní prozatím spousta otazníků.

3.1 WADA a její postoj při prvním udání

Na konci roku 2014 byl odvysílán první z dokumentů reportéra Hajo Seppelta německou televizí ARD, kde byla vznesena obvinění ohledně nekalých praktik v Ruském sportu. Manželé Stěpanovovi zde vznesli obvinění, která se týkají systematického užívání a krytí dopingu ve sportu na území Ruska. Za předpokladu pravdivé výpovědi manželů Stěpanovových, která byla již z většiny potvrzena. Mimo jiné tvrdí, že tato obvinění už v minulosti agentuře WADA poskytlí a obrátili se na agenturu s prosbou o pomoc, aby celou situaci řešila. WADA se v minulosti k tomu nijak nevyjádřila, až posléze, kdy celý svět obletěl již zmiňovaný německý dokument, ve kterém obvinění zazněla pro celý svět. Proč WADA nechtěla situaci prošetřit ihned? Můžeme se domnívat, že se chtěla řešení celé situace vyhnout a nechat ji hlavně skrytou? Doufala snad WADA, že manželé Stěpanovovi znovu o obviněních již nepromluví? Nebo snad WADA jejich prvotní obvinění považovala za výmysly? Manželé Stěpanovovi však sebrali odvalu a svá obvinění vznesli před celým světem a stali se tak klíčovými svědky celého procesu. Obětovali tím možnost klidného života ve své vlasti, a byli nuceni Rusko opustit a nyní žijí v USA na utajeném místě. Jelikož je většina Rusů považuje za zrádce, čelí i se svým synem mnoha výhrůzkám. Až poté co byl odvysílán dokument německé televize ARD, který šokoval celý svět o systematickém podvádění v největším státě světa, se WADA jala celý případ prošetřit. Kolik tedy takových usvědčujících zpráv v minulosti mohla WADA smést ze stolu a proč? Dalším náznakem, že v zemi nefunguje vše, jak má, byla zkušenost mezinárodní dopingové komisařky Angeliky Wiesmannové, která jela zkontrolovat vytipovaného sportovce. Na hranici města, kde se vytipovaný sportovec připravoval, byla však zastavena ozbrojenou hlídkou federální služby bezpečnosti. Tou pak dostala nařízeno, že se nesmí pohybovat v okruhu 80 km od města jinak ji bude zrušeno vízum a bude deportována za hranice. Proč tedy ani po této zkušenosti WADA blíže situaci v Rusku neproověřila? Celá situace nabrala dojmů, že si WADA nechtěla přidělovat případnou práci, šlo zde zatím totiž pouze o jedince, kteří o situaci v Rusku promluvili. Nicméně po odvysílání těchto obvinění celému světu si WADA, jako agentura s posláním vést celosvětové hnutí za sport bez dopingu, nemohla dovolit nastalou situaci neřešit, neboť by důsledkem toho mohlo dojít k úplnému kolapsu mezinárodního sportu.

WADA si uvědomuje, že nese odpovědnost za nastalou situaci a je třeba ji napravit. Agentura WADA informovala, že proto do budoucna připravuje nový oznamovací způsob, který bude dostatečně anonymní, aby zajistil bezpečí všem případným informátorům.

3.2 Státem řízený doping v Rusku

Kauza okolo ruského dopingu prozatím dle výpovědí svědků a vyšetřování WADA naznačuje, že se jednalo o státem řízený a doping kryjící systém. Za předpokladu, že zprávy vyšetřujících nezávislých komisí jsou pravdivé a jsou založeny na konkrétních faktech a výsledcích, jsou tato tvrzení potvrzena. Pro celý sportovní svět i pro mě bylo toto zjištění zklamáním. Je všeobecně znám tvrdý přístup Ruska, a to nejen v přípravě ruských sportovců. Rusko prezentující se vždy skvěle připravenými sportovci na akcích světového měřítka teď bohužel čelí tomuto obvinění. Je nutná touha po výhře opravdu za každou cenu? Za cenu podvodu světového měřítka? Za cenu ohrožení zdraví svých sportovců, které s sebou užívání dopingu přináší? V Rusku k tomuto nejspíše došlo, a to na základě tvrzení některých reprezentantů a funkcionářů a následně i komisí pověřených tyto skutečnosti v Rusku prověřit. V Rusku, jak vyšlo najevo ve zprávách nezávislých komisí, byl vyvíjen tlak ohledně sportovních výsledků na své funkcionáře, ti jej pak vyvíjeli na své trenéry a ti i na samotné sportovce. Společně pak pracovali na krytí těchto praktik. Důsledkem toho všeho je sportovní skandál, který nezná obdoby. V tomto systému je bohužel sám sportovec dost možná pouze loutkou dosahujících sportovních úspěchů pod vlajkou své vlasti. Sami sportovci jsou totiž postaveni před rozhodnutí, zda budou reprezentovat svou zem či nikoli. V podstatě, zda se podvolí nastolenému systému, který je připraven pouze pro sportovce vítězí za každou cenu, či chtějí zůstat pouze mezi průměrnými avšak „čistými“ sportovci, pro které v reprezentaci dost možná ale místo nebude. Mnoho sportovců bylo asi právě tímto tlakem dohnáno k užívání zakázaných prostředků, a zataženo tak do celého zdejšího systému. Mnoho z nich také bylo donuceno tajit vše o celém systému. Ti, kteří se poté podíleli na odkrytí a přiznání, co konkrétně se odehrávalo na ruském území, projevili strach o své životy a životy svých blízkých. To jsou

důvody, proč i management můžeme chápat jako subjekt morálky, jelikož i on nese značnou míru odpovědnosti.

Na veřejnosti se objevily spekulace i o tom, že ona McLarenova zpráva nemá z hlediska práva velkou váhu, neboť je opřena o svědectví několika málo svědků a vyšetřování jedné osoby, tedy profesora McLarena. Ten ale získal důvěru WADA a s pravomocí jemu přidělenou společně s jeho týmem v Rusku prověřil celou situaci jakožto nezávislý člen. A v druhé části své zprávy dokonce přišel i s konkrétními důkazy o zakázaných praktikách (výměny testovacích vzorků, či jiná manipulace s nimi). WADA profesora McLarena jmenovala jako nezávislého člena do vyšetřovacího týmu, který měl prověřit předem daná obvinění, která vyšla na povrch při zveřejnění na CBS 60 Minutes a v The New York Times ve dnech 8. a 12. května. Po vydání jeho zprávy vydala WADA prohlášení, že se jedná nade všechny pochybnosti o zprávu potvrzující obvinění a nabádá pravomocné federace, aby se nadále zabývaly zjištěními z této zprávy a podstoupily potřebné kroky v zájmu čistých sportovců.

3.3 Účast Ruských sportovců na OH v Riu de Janeiru

Za předpokladu, že zjištěné informace ohledně systematického a centralizovaného krytí a manipulace s procesem dopingové kontroly jsou zcela pravdivé, byly ohroženy především v té době se blížící OH v Riu de Janeiru. MOV a další mezinárodní federace stály před rozhodnutím, jak se zachovat, aby v průběhu her byl zajištěn čistý sport pro všechny zúčastněné. Ti se po zvážení všech pro a proti rozhodli přistupovat k obviněným sportovcům jednotlivě v zájmu ochrany „čistých“ sportovců. A to navzdory návrhům WADA, která prosazovala plošný trest pro Rusy. Ačkoliv v kauze ruského dopingu byl potvrzen státem řízený doping, kdy stát chápu jako řídicí skupinu – management, kdy by si rozhodně Rusko plošný trest za podvod takového rozsahu zasloužovalo, nelze však vyloučit, že někteří sportovci do systému nespádali. V zájmu ochrany těchto sportovců je nutný individuální přístup při vyšetřování. Sportovci, kteří se neprovinili by neměli být trestáni za chyby jejich rodné země. Mezinárodní atletická federace rozhodla, že budou smět startovat pouze sportovci Ruska, kteří byli testováni v minulosti i mimo

ruský systém. I tak ale nelze vyloučit, že možná byli z her vyloučeni i čistí sportovci. Například známá tyčkařka a rekordmanka Jelena Isinbaeva, které byl rovněž odepřen start na OH, neboť byla testována v ruském systému, rozhodně odmítá všechna obvinění a apeluje na to, že nikdy v celé své kariéře neměla pozitivní dopingový nález. Není proto vyloučeno, že tímto krokem mohlo dojít i k několika křivdám vůči čistým ruským sportovcům. Federace však učinit rozhodnutí musela a stála před možností nechat ruské sportovce startovat na OH a ohrozit tak tisíce čistých sportovců za předpokladu, že dopují nebo start ruským sportovcům neumožnit, ale ukřivdit tak dost možná několika sportovcům právě z ruských řad, kteří mohli tvořit výjimky v ruském systému. Možná i proto se federace IAAF rozhodla jít cestou menšího zla a ochránit tak většinu čistých sportovců.

3.4 Účast paraolympioniků na OH v Riu de Janeiru

Za stejného předpokladu jako v předešlém případě, kdy jsou informace o systematickém dopingu na území Ruska vyplývající ze zprávy profesora McLarenova zcela pravdivé se muselo rozhodnout i povolení či zákaz startu paralympijských sportovců na blížících se Paralympijských hrách v Riu de Janeiru. V době, kdy mezinárodní paralympijský výbor měl rozhodnout, zda handicapovaným sportovcům povolit účast na paralympijských hrách byla k dispozici McLarenova zpráva, která upozorňovala, že dopingový problém se týká i handicapovaných sportovců, avšak v té době nebyl ještě znám jediný takový konkrétní případ. Mezinárodní paralympijský výbor stál tedy před podobným rozhodnutím jako Mezinárodní atletická federace, zda zakázat start ruské reprezentaci a ochránit tak zbytek čistých sportovců nebo povolit start a ochránit tak možné Ruské sportovce, kteří nebyli zapojeni v systému. Mezinárodní paralympijský výbor v té době však rozhodl celkem nekompromisně a z her vyřadil celou ruskou reprezentaci. A to i navzdory tomu, že v té době nebyl znám žádný konkrétní případ z paralympijské reprezentace spjatý s dopingem. WADA toto rozhodnutí IPC podpořila v rámci zájmu čistých sportovců a sportovního hnutí bez dopingu. IPC se rozhodlo prosazovat práva většiny čistých sportovců na celém světě a udržení integrity sportu jako hlavního principu i za cenu, že v mohlo dojít k poškození některých

jednotlivců v Ruské reprezentaci, kteří nemuseli se systémem mít nic společného. IPC se svým rozhodnutím postavilo za hodnoty čistého a spravedlivého sportu bez dopingu a poslalo tak světu jasnou zprávu pro čisté sportovce, že chrání především jejich zájmy.

3.5 Postavení IBU o startování Ruských biatlonistů

V současné době proti Rusku a jeho účastech na světových šampionátech velmi ostře bojuje svět biatlonu. Podle zveřejněných podrobností ze zprávy profesora McLarena patří prozatím k podezřelým sportovcům i 31 biatlonistů a další běžci na lyžích. To sami potvrdili i zástupci příslušných federací IBU a FIS. Řady biatlonistů se postavily proti Rusku a žádají IBU o zajištění čistého sportu bez podezřelých Ruských reprezentantů. V souvislosti s biatlonem již v minulosti po zjištění zpráv profesora McLarena došlo k zákazu startování několika Rusů a k odebrání medailí. Mezinárodní biatlonová federace se ovšem příliš nemá k řešení celé situace a vyjádření se k řadě ožehavých záležitostí, jako i třeba o pořádání MS v Tumenu roku 2021. Za předpokladu, že ona McLarenova zpráva je zcela pravdivá a podložena konkrétními fakty, je toto chování IBU zcela nepochopitelné. Na to reaguje i současná biatlonová jednička poslední doby Martin Fourcade z Francie, ten zaujmul od samého počátku vůči Rusku jasné postavení. Nechal se například slyšet, že pokud nemá dostatek odvahy IBU k vyřešení problému, musí být aktivní sami sportovci. Na svých webových profilech často zveřejňuje statusy, ve kterých dává jasně najevo, že IBU dostatečně neřeší závažnost dané situace a apeluje, aby ruští sportovci byli po zásluze z užívání dopingu a zakázaných praktik potrestáni. V jeho protestech ho podporují i další biatlonisté vč. českých reprezentantů: Michal Šlesingr a hvězda poslední doby Gabriela Koukalová. Ta i ostatní biatlonisté se od začátku roku 2017 angažují ve skupině asi 60 biatlonistů, kteří bojují velmi ostře proti dopingu a žádají vyřazení ruského týmu ze šampionátů (iSport, 2017). Mnozí z nich po zveřejnění statusů na svých sociálních profilech, kde se vyjadřují a apelují na biatlonovou federaci, aby byl biatlon vyčištěn od dopingu, poté čelili urážkám a výhrůzkám ze stran Rusů. Martin Fourcade dokonce vybízel své biatlonové soupeře, aby ho podpořili v bojkotu jednoho ze závodů světového poháru. V únoru

tohoto roku při úvodním závodě MS se opět ukázala jeho nespokojenost s neřešením tohoto problému, kdy nejen během vyhlášení ruského týmu odmítl stát vedle ruské štafety na stupních vítězů, ale i během závodu, kde došlo při předávce štafety k zřejmě úmyslnému incidentu s jedním z ruských biatlonistů, který byl v minulosti již trestán za užívání dopingu. Za předpokladu důvěryhodnosti zprávy profesora McLarena, jsou obvinění jasná a IBU měla zajistit, aby nemohl startovat jediný Rus, jehož minulost je nejistá vzhledem ke zjištění o systematickém dopingu a praktikám fungujícím mezi Ruskými sportovci. Skupina sportovců přišla s konkrétními návrhy včetně zpřísnění trestů pro Rusy a zrušením organizace MS v roce 2021 v Tumenu.

Pokud však McLarenova zpráva, jak se již v mediích objevilo, nemá z hlediska práva, až tak velkou váhu, je počínání sportovců vůči ruským reprezentantům nepřijatelné. Dokud nejsou sportovci usvědčeni, měli by být bráni jako čisti a nemělo by docházet k jejich napadání sportovci a médii. V tom případě by měl být za své nesportovní chování potrestán spíše sám Martin Fourcad. Stejně tak by k tomu měla přistupovat IBU, která by měla zajistit posouzení každého jednotlivce, a nikoliv brát Ruský sport jako celek. A zachovat tak spravedlnost a rovnou příležitost pro všechny sportovce.

4 Závěr

Cílem práce bylo na konkrétním dopingovém případě poukázat na fakt, že i management, brán jako řídicí skupina, může nést jistou míru odpovědnosti za výskyt dopingů ve sportu. V novodobém sportu už management představuje nepostradatelnou složku, bez které se dnešní vrcholový sport už neobejde. Management tohoto postavení ve sportu dosáhl zcela určitě hlavně vysokou komercializací dnešního vrcholového sportu. Právě hlavně vlivem vysoké komerce dnešního sportu, je kladen důraz především na výsledky a s ním i spojené vysoké finanční obnosy, které s sebou vítězství přináší. Díky tomu je pak, jak na sportovce samotné, tak jejich management kladen důraz na výsledky, a to i za cenu, že za jejich dosažením není pouze dřina a hodiny tréninků ale i užití dopingů, či dalších nekalých praktik.

V první části práce je vymezen pojem doping a organizace bojující právě proti jeho výskytu ve sportu. Dále v práci byla nastíněna úloha managementu, kterou již ve sportu neodmyslitelně zaujímá a poukázat na jeho jistou provázanost právě s dopingem. Na to navazuje část, kde byl jako konkrétní dopingový případ pro práci vybrán, celkem nedávno odhalený, problém ohledně dopingů v Rusku. Rusko čelilo a čelí obviněním ze systematického řízení a užívání dopingů jejich sportovci. Práce by měla, díky nashromáždění co nejvíce dostupných informací, podat podrobný popis toho, co se v Rusku odehrávalo. Na základě zjištěných informací lze pak ukázat, že i právě management, díky zneužití svých pravomocí, nese jistou míru odpovědnosti za doping ve sportu. Stěžejní kapitoly práce jsou pak zaměřeny na morální problémy, které s sebou kauza dopingů v Rusku přinesla, a jak si s jejich řešením organizace tomu kompetentní, které můžeme rovněž chápat jako management, a tedy subjekt morálky, počínaly.

Práci po celou dobu ztěžoval i fakt, že tento konkrétní dopingový případ je stále aktuální a v průběhu vypracování docházelo stále k novým zjištěním. Vzhledem k rozsahu dopingového případu, je jeho šetření stále na pořadu dne, a i když v rámci jeho šetření již došlo k mnoha trestům a rozsudkům, stále organizace prošetřující

záležitosti v Rusku nejsou u konce. Závěrem tedy nutno dodat, že tato dopingová aféra stále není uzavřena, a visí nad ní ještě mnoho otazníků.

Na základě práce je jasné, že sportovec už dávno není jediný, kdo rozhoduje o tom, zda bude doping užívat či nikoliv. Díky vysokým finančním odměnám má totiž z úspěchů prospěch nejen sám sportovec, ale i tým lidí okolo něj. Sama nedokáží říci, jak by se doping dal ze sportu zcela vymazat. Jedním z možných řešení by podle mého názoru bylo výrazné snížení finančních obnosů a odměn ve sportu. To by mohlo vést k celkovému snížení tlaku na sportovce ze stran managementu, neboť by z vítězství sportovce tyto strany již tolik neprosperovaly.

Závěrem práce bych chtěla vzpomenout hlavní cíl olympijského hnutí, který bychom měli mít všichni na paměti, a to ve všech výkonnostních úrovních sportu. Hlavním cílem není nic jiného než přispění k budování mírového a lepšího světa vzděláváním mládeže prostřednictvím sportu, který se však praktikuje bez jakékoli diskriminace, v duchu přátelství, solidarity a především fair play (olympic.org, 2017).

Seznam použité literatury a zdrojů

Literární zdroje

BĚLOHLÁVEK, František, KOŠŤAN, Pavol a ŠULEŘ, Oldřich. *Management. 1.* vyd. Olomouc: Rubico, 2001. 642 s. ISBN 80-85839-45-8

BUNDY, Mike a Andy LEAVER. *A guide to sports and injury management.* New York: Churchill Livingstone Elsevier, c2010. ISBN 978-0-443-06813-3.

ČÁSLAVOVÁ, Eva. *Management sportu.* Praha: East West Publishing Company, 2000. ISBN 80-7219-010-5.

GRASGRUBER, Pavel a Jan CACEK. *Sportovní geny.* Brno: Computer Press, 2008. ISBN 978-80-251-1873-3.

HOGENOVÁ, Anna. *Hermeneutika sportu.* 1. vyd. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-744-5.

HOGENOVÁ, Anna. *Etika a sport.* Dotisk 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-7184-499-3.

JANSA, Petr, DOVALIL, Josef a Václav BUNC. *Sportovní příprava: vybrané kinantropologické obory k podpoře aktivního životního stylu.* Rozš. 2. vyd. Praha: Q-art, 2009. ISBN 978-80-903280-9-9.

JIRÁSEK, Ivo. *Filosofická kinantropologie: setkání filosofie, těla a pohybu.* 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005, 355 s. Monografie. ISBN 80-244-1176-8.

NEKOLA, Jaroslav. *Doping a sport.* Praha: Olympia, 2000. ISBN 80-7033-137-2.

POŠVÁŘ, Zdeněk; ERBES, Jiří. *Management I.* Nezměněné 2. vyd. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, 2008. ISBN 978-80-7475-231-6.

PYŠNÝ, Ladislav. *Doping, zdraví, výkon.* Praha: Karolinum, 1999. ISBN 80-7184-813-1.

PYŠNÝ, Ladislav. *Doping: rizika zneužití: zakázané prostředky v kondičním i vrcholovém sportu.* Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1702-6.

SEKOT, Aleš. *Sociologie sportu*. Brno: Masarykova univerzita, 2006. ISBN 80-210-4201-X.

SIMON, L.Robert. *Fair Play: Sports, Values, and Society*. Westview Press, 1991. ISBN 97-80813-37973-9

THIEME, Detlef a Peter HEMMERSBACH. *Doping in sports*. Berlin: Springer, 2010. Handbook of experimental pharmacology, v. 195. ISBN 978-3-540-79088-4.

Internetové zdroje

Antidopingový výbor ČR. *Definice dopingu*. In: antidoping.cz [online]. ©2011–2017 [cit. 2017-10-19]. Dostupné z: http://www.antidoping.cz/zakazane_prostredky_doping.php

Antidopingový výbor ČR. *Světový antidopingový kodex*. In: olympic.cz [online]. Praha, 2015 [cit. 2017-10-19]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/upload/files/oyvr97lth5-svetovy-antidopingovy-kodex-2015-testovani-vyjimky.pdf>

Antidopingový výbor ČR. *Zakázané prostředky*. In: antidoping.cz [online]. Copyright ©2011–2017 [cit. 2017-10-19]. Dostupné z: http://www.antidoping.cz/zakazane_prostredky.php

ČTK. *Bolt už po Carterově dopingu vrátil medaili*. In: sport.idnes.cz [online]. 2017 [cit. 2017-12-01]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/bolt-po-carterove-dopingu-vratil-medaili-fpg-/atletika.aspx?c=A170127_213824_atletika_par

ČTK. *Podváděli v Soči? Olympijský výbor vyšetřuje 28 ruských sportovců*. In: isport.cz [online]. 2016 [cit. 2017-11-22]. Dostupné z: <http://isport.blesk.cz/clanek/ostatni-olympijske-hry-zoh-soci-2014/289552/podvadeli-v-soci-olympijsky-vybor-vysetruje-28-ruskych-sportovcu.html>

ČTK. *Putin přiznal, že boj proti dopingu v Rusku nefungoval*. In: sport.cz [online]. 2017 [cit. 2017-11-15]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/ostatni/ostatni/clanek/860231-putin-priznal-ze-boj-proti-dopingu-v-rusku-nefungoval.html#hp-artcl>

ČTK. *Ruská atletika v Riu přece jen bude mít zástupce*. In: sport.aktuálně.cz [online]. 2016 [cit. 2017-10-19]. Dostupné z: https://sport.aktualne.cz/olympijske-hry/ruska-atletika-v-riu-prece-jen-bude-mit-zastupce-klisinova-u/r~61e1475e62ae11e6a77e002590604f2e/?_ga=1.226914077.1402081493.1486676567&redirected=1513100921

ČTK. *Rusko nikdy na státní úrovni nepodporovalo doping, soptí Putin*. In: sport.tn.nova.cz [online]. 2016 [cit. 2017-10-19]. Dostupné z: <http://sport.tn.nova.cz/clanek/rusko-nikdy-na-statni-urovni-nepodporovalo-doping-sopti-putin.html>

Dictionary. *Doping*. In: dictionary.com [online]. ©2017 [cit. 2017-10-05]. Dostupné z: <http://www.dictionary.com/browse/doping>

Hajo Seppelt. *Documentaries* [online]. © Copyright - hajoseppelt.de, All Rights Reserved [cit. 2017-09-19]. dostupné z: <http://hajoseppelt.de/documentaries/>

HODKOVÁ, Zuzana. *Co dělali Rusové s dopingem, bylo něco hrůzného, říká Kateřina Neumannová*. In: sZpravy.cz [online]. 2017 [cit. 2017-12-03]. Dostupné z: <https://www.seznam.cz/zpravy/clanek/co-delali-rusove-s-dopingem-bylo-neco-hruzneho-rika-katerina-neumannova-12747>

IAAF. *About the IAAF*. In: iaaf.org [online]. ©1996-2017 [cit. 2017-09-22]. Dostupné z: <https://www.iaaf.org/about-iaaf>

IAAF. *IAAF commitment to healthy and drug-free athletics*. In: iaaf.org [online]. ©1996-2017 [cit. 2017-09-22]. Dostupné z: <https://www.iaaf.org/about-iaaf/medical-anti-doping>

Idnes. *Němci o Koukalové: Okouzující dívka neříká o dopingů jen fráze*. In: idnes.cz [online]. 2017 [cit. 2017-11-25]. Dostupné z: <http://www.gabrielasoukalova.com/nemci-o-koukalove-okouzujici-divka-nerika-o-dopingu-jen-fraze/>

KOPŘIVA, Ondřej. *Sportovní skandály roku 2016: Jak pan McLaren znemožnil ruský sport*. In: Lidovky.cz [online]. Praha, 2016 [cit. 2017-10-19]. Dostupné z: http://sport.lidovky.cz/sportovni-skandaly-roku-2016-jak-pan-mclaren-znicil-rusky-sport-pb1-/ostatni-sporty.aspx?c=A161226_153321_ln-sport-ostatni_oka

MCLAREN, H. Richard. *The independent person report-part 1*. In: wada-ama.org [online]. 2016 [cit. 2017-11-06]. Dostupné z: https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/20160718_ip_report_newfinal.pdf

MCLAREN, H. Richard. *The independent person report-part 2*. In: wada-ama.org [online]. 2016 [cit. 2017-11-06]. Dostupné z: https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/mclaren_report_part_ii_2.pdf

Merriam-webster. *Definition of doping*. In: merriam-webster.com [online]. ©2017 [cit. 2017-10-19]. Dostupné z: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/doping>

NOVOTNÝ, Ondřej. *Atletika bez Rusů. Kvůli dopingu nesmí startovat, mohou přijít i o Rio*. In: sport.idnes.cz [online]. 2015 [cit. 2017-10-19]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/atletika-doping-rusko-suspendace-dqt-/atletika.aspx?c=A151113_223101_atletika_tny

PAVLÍČEK, Tomáš. *Nešťastná „oběť“ Isinbajevová: At' si vyhraji ty své pseudomedaile*. In: idnes.cz [online]. 2016 [cit. 2017-11-28]. Dostupné z: http://oh.idnes.cz/isinbajevova-po-vyloucení-z-ria-dn6-/oh-atletika.aspx?c=A160721_171203_olympiada-rio-2016_tp

POUND, W. Richard, MCLAREN, H. Richard, YOUNGER Günter. *The independent commission report #1*. In: wada-ama.org [online]. 2015 [cit. 2017-11-05]. Dostupné z: https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/wada_independent_commission_report_1_en.pdf

POUND, W. Richard, MCLAREN, H. Richard, YOUNGER Günter. *The independent commission report #2*. In: wada-ama.org [online]. 2016 [cit. 2017-11-05]. Dostupné z: https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/wada_independent_commission_report_2_2016_en_rev.pdf

RODRICKS, Ian. *Russia's Olympic ban will scare drug cheats, says Bolt*. In: Reuters.com [online]. 2016 [cit. 2017-10-19]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/us-olympics-rio-athletics-bolt-idUSKCN1020PN>

Sport.tiscali.cz. *Trpký odchod. Isinbajevová ukončila kariéru, šéfům IAAF pohrozila božím soudem.* In: loh2016.tiscali.cz [online]. 2016 [cit. 2017-11-30]. Dostupné z: <http://loh2016.tiscali.cz/trpký-odchod-isinbajevova-ukoncila-karieru-sefum-iaaf-pohrozila-bozim-soudem-283737>

Sputnik. *MOV odmítl samostatně přijímat rozhodnutí o účasti ruské reprezentace na OH 2016.* In: sputniknews [online] [cit. 2017-10-19]. Dostupné z: <https://cz.sputniknews.com/svet/201607243612384-mov-samostatne-prijimat-rozhodnuti-ruska/>

The international olympic committee. *The organisation.* In: olympic.org [online]. ©2017 [cit. 2017-10-19]. Dostupné z: <https://www.olympic.org/about-ioc-institution>

The international olympic committee. *What we do.* In: olympic.org [online]. ©2017 [cit. 2017-10-19]. Dostupné z: <https://www.olympic.org/the-ioc/what-we-do>

TN.cz. *Nechutné! Biatlonistce koukalové vyhrožují ruští fanoušci smrtí!* In: sport.tn.nova.cz [online]. 2017 [cit. 2017-12-01]. Dostupné z: <http://sport.tn.nova.cz/clanek/nechutne-biatlonistce-koukalove-rusti-fanousci-vyhrozuji-smrti.html>

VALEŠ, Petr. *Vše o dopingu 1: Historie.* In: Etriatlon.cz [online]. 2005 [cit. 2017-10-12]. Dostupné z: http://www.etratlon.cz/22066_vse_o_dopingu_1_historie.html

World Anti-Doping Agency. *ADAMS.* In: wada-ama.org [online]. ©2017 [cit. 2017-09-22]. Dostupné z: <https://www.wada-ama.org/en/adams>

World Anti-Doping Agency. *All news.* In: wada-ama.org [online]. ©2017 [cit. 2017-09-22]. Dostupné z: <https://www.wada-ama.org/en/media/news/all>

World Anti-Doping Agency. *What we do.* In: wada-ama.org [online]. ©2017 [cit. 2017-09-22]. Dostupné z: <https://www.wada-ama.org/en/what-we-do>

World Anti-Doping Agency. *Who we are*. In: wada-ama [online]. ©2017 [cit. 2017-09-22]. Dostupné z: <https://www.wada-ama.org/en/who-we-are>

Dokumentární snímky

Doping – Top Secret: How Russia makes its Winners [dokumentární film]. Directed by Hajo Seppelt. Produced by: ARD, 2014.

Doping – Top Secret: The Shadowy World of Athletics Winners [dokumentární film]. Directed by Hajo Seppelt. Produced by: ARD, 2015

Doping – Top Secret: Russia's Red Herrings Winners [dokumentární film]. Directed by Hajo Seppelt. Produced by: ARD, 2016

Doping – Top Secret: Showdown for Russia Winners [dokumentární film]. Directed by Hajo Seppelt. Produced by: ARD, 2016

Přílohy

Příloha č.1

Vyjádření uznávaných sportovců k dané kauze a problematice:

❖ Kateřina Neumannová

Kateřina Neumannová jako bývalá úspěšná česká reprezentantka v běhu na lyžích a nyní po ukončení kariéry nadále působící ve světě sportu promluvila o dopingu. V rozhovoru pro seznam zprávy uvedla, že boj proti dopingu se vyvíjí správným směrem. *„Minimálně se situace zlepšuje v tom, že se o problému více mluví a určitě četnost kontrol mezi sportovci je několikanásobně vyšší, než jsem zažívala já, takže to je určitě ten krok kupředu.“* uvedla Kateřina Neumannová. Ve srovnání s dobou, ve které závodila byla sama kontrolována 2-3 x ročně, nyní však špičkoví sportovci odevzdávají i desítky vzorků ročně. Dále však zmínila, že pokud někde existuje doping takových rozměrů jako v Rusku, kde docházelo ke krytí dopingu státem a manipulaci se vzorky je něco strašného (Hodková, sZprávy.cz, 2017). Sama Neumannová ví, jaké to je obdržet medaile až zpětně, neboť její soupeřky byly zpětně odhaleny na pozitivní doping. Na dvě takové si musela počkat dokonce 21 měsíců. A nad jedním olympijským zlatem z OH v Turíně ještě visí další otazníky, neboť i zde se zpětně přišlo na pozitivní dopingový vzorek její tehdejší soupeřky, celý případ se nyní řeší u tribunálu ve Švýcarsku. V rozhovoru pak uvedla: *„Když sportovec nezíská tu medaili přímo na stadionu a nemůže projet vítězně nebo na medailových stupních cílovou čarou a prožít si ty emoce, což je to nejvíc co sportovci mají rádi a trénují kvůli tomu, tak už je pak jedno jestli je to za týden nebo za 10 let, tu radost vám už nikdo nevrátí. Sama jsem měla štěstí, že jsem si ty medaile vyhrála aspoň v jiných disciplínách a tu vítěznou atmosféru tam zažila.“* (Hodková, sZprávy.cz, 2017).

❖ Gabriela Koukalová

Jako další se k problematice dopingu ve sportu vyjádřila nynější biatlonová hvězda Gabriela Koukalová. Ta se přidala k iniciativě 60 biatlonistů, kteří se letošního roku sešli v Oberhofu, aby se domluvili na společném postoji a společně tak tlačí na mezinárodní biatlonovou unii, aby případ Rusů nebyl jen tak smeten ze stolu. Sama Koukalová se nechala slyšet: „*nedá se věřit biatlonistům ze země, která má tolik dopingových kauz*“. Na základě této zprávy Gabriela obdržela mnoho urážek a dokonce výhružek (tn.cz, 2017). Dále pak uvedla, že postihy formou pokut nikam nevedou a jsou naprosto nedostačující v této problematice a že ona sama je kdykoli připravena podrobit se dopingové kontrole, klidně 20-30 x ročně. „*Jsem připravená kdykoli, protože podporuji čistý sport. Je pro mě důležitější než vítězství.*“ uvedla v rozhovoru Koukalová (iSport, 2017).

❖ Jelena Isinbajevová

Jelena Isinbajevová vynikající ruská atletka, držitelka dvou olympijských zlat a světová rekordmanka z důvodu kauzy ruského dopingu ukončila kariéru. Stalo se tak poté co do poslední chvíle bojovala za svou účast na OH v Riu de Janeiro, bohužel neúspěšně (Ioh2016.tiscali, 2016). Na jednáních se nechala slyšet: „*Chápu, že IAAF musí podniknout razantní čin, aby vymýtila doping. Ale myslím, že není fér zakazovat soutěžení mně a dalším ruským atletům, kteří opakovaně prokázali, že jsou čisti,*“ kritizovala plošný trest pro celou federaci. A nezapomněla připomenout, že za své téměř 20leté závodní období, nebyla ani jednou pozitivně testována. „*Atletika není týmový sport a já nemůžu nést vinu za přešlapy ostatních.*“, apelovala na korektnost rozhodnutí. I přes tato veškerá tvrzení mezinárodní soudní arbitráž rozhodla nekompromisně, a to v neprospěch špičkové ruské atletky. Verdikt zněl jasně OH v Riu de Janeiro budou bez Jeleny Isinbajevové. Rozhodla tak CAS, na základě daných kritérií, že na OH nebude startovat jediný Rus, jenž se podroboval dopingovým kontrolám v Ruské federaci (Pavlíček, iDNES, 2016).

❖ Usain Bolt

Usain Bolt v současnosti nejrychlejší muž planety, trojnásobný držitel olympijského zlata ve sprintu na 100 a 200 m, rozhodnutí o nestartování ruských atletů v Riu de Janeiru podpořil. V jednom z rozhovorů uvedl: *„Pokud máte důkaz a někoho přistihnete, měly by se podniknout jisté kroky vedoucí k zamezení těchto podvodů. A pokud cítíte, že zákaz pro celý tým je tím správným krokem, jsem stoprocentně pro. Jak jsem řekl pravidla jsou pravidla a dopingové prohřešky jsou čím dál horší. Takže pokud myslíte, že k tomu mám co říct, tak říkám: palec nahoru.“*, (Rodricks, Reuters, 2016).

Sám Bolt však už poznal, jaké to je vracet medaile a přijít o titul z důvodu užívání dopingu. Nedávné zpětné testování totiž ukázalo pozitivní doping jeho štafetového kolegy z běhu na 4x100m z OH 2008 v Pekingu. Ten k problému přistupuje sportovně a prohlásil: *„Nemám z toho radost, ale takové věci se v životě stávají. Nesmím dovolit, aby mi to narušilo soustředění na tuhle sezonu, takže jsem soustředěný, ale nejsem spokojený.“* Dále pak zmínil, že za svou kariéru toho dosáhl mnoho a tento prohřešek jeho úspěchy jen tak nepošpiní (ČTK, iDNES, 2017).